

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.6.5.2025

Pani
Monika Czubaczyńska – Szram
Dyrektor
Gminno Parkowe Centrum Kultury
i Ekologii w Plichtowie
Plichtów 21
92-701 Byszewy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/068 Funkcjonowanie gminnych ośrodków kultury w województwie łódzkim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminno Parkowe Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie ¹ , Plichtów 21; 92-701 Byszewy
Kierownik jednostki kontrolowanej	Monika Czubaczyńska - Szram, Dyrektor CKiE ² , od 12 grudnia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja i realizacja zadań statutowych gminnych ośrodków kultury. 2. Prowadzenie gospodarki finansowej gminnych ośrodków kultury.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych (tj. do 10 lipca 2025 r.), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Katarzyna Kaczkowska, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/26/2025 z dnia 28 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-5)

¹ Zw. dalej CKiE.

² Zw. dalej Dyrektorem.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, zw. dalej: ustawą o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność CKiE w zakresie realizowania zadań statutowych i prowadzenia gospodarki finansowej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wprawdzie CKiE aktywnie realizowało zadania o charakterze kulturalnym, artystycznym, rozrywkowym i rekreacyjnym na rzecz społeczności gminnej, to jednak skala i liczba ujawnionych w toku kontroli nieprawidłowości uzasadnia zastosowanie oceny negatywnej, w szczególności z uwagi na:

- brak realnego do wykonania (biorąc pod uwagę zasoby, którymi dysponował CKiE) Programu pracy Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie na lata 2021-2025, co spowodowało brak realizacji części zadań w nim zaplanowanych,
- niepowołanie Rady Programowej, mimo iż obowiązek ten wynikał ze Statutu nadanego CKiE,
- nadanie w 2024 r. regulaminu organizacyjnego niezgodnie z wymogiem określonym w art. 13 ust. 3 ustawy o działalności kulturalnej⁵ oraz nierzetelne jego sporządzenie,
- nierzetelne sporządzanie sprawozdań statystycznych,
- zatrudnianie kandydatów na wolne stanowiska pracy w CKiE niezgodnie z wewnętrznymi procedurami i w sposób niezapewniający transparentności podczas procesu rekrutacji,
- sporządzenie regulaminu wynagradzania pracowników CKiE z naruszeniem przepisów kodeksu pracy⁶,
- wypłacanie pracownikom dodatku specjalnego niezgodnie z zasadami regulaminu wynagradzania pracowników CKiE, tj. w niewłaściwej wysokości, terminie oraz nienależnie,
- nieprzestrzeganie przepisów regulujących obowiązki zarządcy administrowanych nieruchomości w zakresie przepisów ustawy Prawo budowlane⁷ oraz ochrony przeciwpożarowej, tj.:
 - ✓ prowadzenie ksiąg obiektu budowlanego wbrew wymogom art. 60d i 60f ustawy Prawo budowlane oraz rozporządzenia w sprawie KOB⁸,
 - ✓ brak przeprowadzenia niektórych obowiązkowych okresowych kontroli, wbrew art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane oraz § 3 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków⁹, w zw. z § 2 ust. 1 pkt 9 ww. rozporządzenia,
 - ✓ brak aktualnych Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz brak zorganizowania i przeprowadzenia szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej, wbrew obowiązkowi określonemu w ustawie

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej; Dz. U. z 2024 r. poz. 87; zw. dalej ustawą o działalności kulturalnej.

⁶ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy; Dz. U. z 2025 r. poz. 277; zw. dalej Kodeks pracy.

⁷ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane; Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.; zw. dalej ustawą Prawo budowlane.

⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego; Dz.U. 2003 r. Nr 120, poz. 1134; dalej: rozporządzenie w sprawie KOB – uchylone z dniem 31.12.2022 r. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie książki obiektu budowlanego oraz systemu Cyfrowa Książka Obiektu Budowlanego; Dz. U. z 2022 r. poz. 2778 – weszło w życie 01.01.2023 r.

⁹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, zw. dalej rozporządzeniem w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków; Dz.U. z 2023 r. poz. 822.

- ppoż¹⁰ i rozporządzeniu w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków,
- ✓ brak prawidłowego i zgodnego z rozporządzeniem w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków zabezpieczenia administrowanych nieruchomości przed zagrożeniem pożarowym,
 - brak dostosowania administrowanych nieruchomości do potrzeb osób niepełnosprawnych do wymogów rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki¹¹,
 - prowadzenie gospodarki finansowej w oparciu o plany finansowe opracowane niezgodnie z wymogami ufp¹²,
 - nieprzekazywanie Organizatorowi¹³ pełnych informacji w sprawozdaniach z wykonania planów finansowych, wbrew art. 265 ufp, w szczególności o stopniu zrealizowania planu przychodów z prowadzonej działalności,
 - niezwrócenie Organizatorowi niewykorzystanej kwoty dotacji podmiotowej w łącznej wysokości 619.024,96 zł, wbrew art. 251 ust. 1 ufp oraz nierozliczenie tych dotacji, za lata 2022-2024, co naraziło CKiE na dodatkowe koszty z tytułu odsetek,
 - brak sporządzania sprawozdań częściowych/końcowych (bądź sporządzanie ich niekompletnie i nieterminowo) rozliczających dotacje celowe oraz właściwego oznaczenia na materiałach wykorzystywanych w celu realizacji umów na dofinansowanie zadań,
 - udzielanie zamówień na usługi/dostawy/roboty z naruszeniem wewnętrznych procedur, z jednoczesnym brakiem zachowania przejrzystości prowadzonych postępowań,
 - zawarcie umów na usługi/dostawy/roboty niezapewniających interesu prawnego i ekonomicznego CKiE bądź brak zawarcia umów,
 - opisywanie dowodów księgowych wbrew przepisom ustawy o rachunkowości¹⁴ oraz wewnętrznych zasad obiegu dokumentów księgowych¹⁵,
 - brak zapewnienia skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej, co w konsekwencji doprowadziło do realizacji celów i zadań CKiE w sposób niezgodny z przepisami prawa i obowiązującymi terminami.

¹⁰ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej; Dz. U. z 2025 r. poz. 188; zw. dalej ustawą ppoż.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie; Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, ze zm., zw. dalej rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki

¹² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.; zw. dalej ufp.

¹³ Tj. Wójtowi Gminy Nowosolna, zw. dalej Wójtem lub Organizatorem.

¹⁴ Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości; Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.; za. Dalej ustawą o rachunkowości.

¹⁵ Załącznik nr 8 do zarządzenia nr 1/R Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii z dnia 02.01.2020 r. w sprawie zasad (polityki) prowadzenia rachunkowości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja i realizacja zadań statutowych gminnych ośrodków kultury

Opis stanu faktycznego

1. Zasady działania CKiE określone zostały w akcie utworzenia samorządowej instytucji kultury Gminy Nowosolna o nazwie Gminno Parkowe Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie¹⁷.

W obowiązujących w okresie objętym kontrolą statutach¹⁸ wskazano zadania ww. instytucji o charakterze kulturalnym, artystycznym, rozrywkowym i rekreacyjnym, które CKiE aktywnie realizowało¹⁹. CKiE współorganizowało też spotkania, które odbywały się z inicjatywy mieszkańców Gminy (np. warsztaty tworzenia obrazów z mozaiki). W CKiE działały kluby (miłośników fantastyki, teatralny, seniora, filmowy, brydżowy, taneczny, muzyczny i plastyczny) oraz grupy muzyczne²⁰ (orkiestra dęta, chór żeński i męski, dwa zespoły ludowe i kapela ludowa).

Dyrektor wyjaśniła, że w 2022 r. odbyło się łącznie 21 imprez/warsztatów/spotkań (na łączną kwotę 199,72 tys. zł), w 2023 r. – 43 (na kwotę 291,88,04 tys. zł), w 2024 r. – 36 (na kwotę 324,08 tys. zł), a w 2025 (do 31 marca) – 10 (na kwotę 26,92 zł).

(akta kontroli str. 18-35, 56-151, 254, 368-393)

Wójt poinformował, że z uwagi na wielkość Gminy oraz zakres działań przyjętych do realizacji rozdzielanie zadań o charakterze kulturalnym i sportowym na dwie odrębne jednostki byłoby działaniem niecelowym i niegospodarnym.

(akta kontroli str. 1289-1292)

CKiE zarządzało dwiema nieruchomościami, tj. od 9 maja 2012 r. nieruchomością zabudowaną położoną w Plichtowie, na której zlokalizowane było CKiE²¹ oraz od 16 kwietnia 2020 r.²² – nieruchomością zabudowaną położoną w Kalonce, na której zlokalizowana była świetlica wiejska „Pod Kasztanami”.

¹⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁷ Uchwała nr XLVI/255/10 rady Gminy Nowosolna z dnia 6 lipca 2010 r. w sprawie aktu utworzenia samorządowej instytucji kultury Gminy Nowosolna – o nazwie Gminno Parkowe Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie. Uchwała weszła w życie w dniu 16 września 2010 r.

¹⁸ Uchwała nr X/42/15 Rady Gminy Nowosolna z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie zmiany statutu samorządowej instytucji kultury o nazwie Gminno Parkowe Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie oraz uchwała nr LXVII/448/23 Rady Gminy Nowosolna z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany statutu samorządowej instytucji kultury o nazwie Gminno Parkowe Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.

¹⁹ W ramach imprez o charakterze edukacyjnym, kulturalnym i integracyjnym organizowane były m.in. pikniki rodzinne, Dzień Seniora, Noc Kupały, jarmarki świąteczne, warsztaty artystyczne i kulinarne, spotkania mieszkańców z poezją, aktorami; podczas półkolonii, czy ferii zimowych dla dzieci organizowane były warsztaty rękodzielnicze, plastyczne, taneczne, ekologiczne. W ramach zajęć o charakterze sportowo-rozrywkowo-rekreacyjnym organizowane były m.in. koncerty, zawody na orientację, masaż kobido dla kobiet, potańcówki. Cyklicznie, jako spotkania stałe, organizowane były zajęcia z jogi, „zdrowy kręgosłup”, taniec w parach oraz spotkania klubu brydżowego.

²⁰ W latach 2022-2024 liczba członków grup artystycznych wyniosła odpowiednio: 57, 66 i 72.

²¹ Umowa użyczenia zawarta w dniu 9 maja 2012 r. pomiędzy Gminą Nowosolna a Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.

²² Umowa użyczenia nr 45.RZG3.6850.1.2020 zawarta w dniu 16 kwietnia 2020 r. w Łodzi pomiędzy Gminą Nowosolna a Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie. Umowa o zarządzanie nieruchomościami oraz nieodpłatnego korzystania zawarta w dniu 27.08.2024 pomiędzy Gminą Nowosolna a Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.

(akta kontroli str. 236-277)

2. Organizator przed powołaniem Dyrektora²³ zawarł z nią – w dniu 9 grudnia 2020 r. – umowę w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności oraz programu działania Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie oraz opublikował na stronie internetowej Urzędu Gminy Nowosolna²⁴ Program pracy Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie na lata 2021-2025²⁵ w terminie siedmiu dni od dnia powołania Dyrektora, zgodnie z art. 15 ust. 5a ustawy o działalności kulturalnej.

(akta kontroli str. 2-5, 36-49)

Program pracy CKiE opracowany został przez Dyrektora i obejmował cały okres jej powołania. Ujęto w nim zadania dla CKiE, świetlicy wiejskiej w Kalonce oraz świetlicy wiejskiej w Byszewach²⁶. W okresie objętym kontrolą zrealizowano część zadań, wskazanych w treści ww. Programu (np. realizacja teledysku do piosenki filmu „Lato w Byszewach” i promocja tego filmu, cyfryzacja księgowości oraz kadr i płac, organizacja rajdów krajoznawczych, czy historycznych, organizacja kina plenerowego, klubu brydżowo-szachowego, letnich pikników rodzinnych, budowa tężni oraz wjazdu na teren CKiE). Z oferty kulturalnej skorzystało: w 2022 r. 3.915 uczestników, w 2023 r. – 7.176, w 2024 r. – 5.879.

Brak opracowania realnego do wykonania Programu biorąc pod uwagę zasoby CKiE opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 36-143, 278-282, 368-393, 513-531)

3. W okresie objętym kontrolą CKiE, w terminach wskazanych przez Główny Urząd Statystyczny, składało wymagane przez GUS sprawozdania: F-01/dk, F-02/dk i K-07, sporządzane na podstawie art. 30 ustawy o statystyce²⁷. Część ww. sprawozdań sporządzono nierzetelnie, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 366-511)

4. W okresie objętym kontrolą w CKiE opracowane zostały mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych, w ramach systemu kontroli zarządczej²⁸. W odniesieniu do obszarów objętych kontrolą NIK, w ramach tego systemu Dyrektora nie przeprowadziła audytów monitorujących, przeglądów danych/informacji w celu zweryfikowania ich poprawności, a te, które prowadziła były niewystarczające, czym nie zapewniła prawidłowej realizacji celów i zadań (co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” Obszaru II).

(akta kontroli str. 542-555)

5. „Księga rejestrowa instytucji kultury” prowadzona była przez Organizatora zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru instytucji kultury²⁹, przy czym nie była ona

Poprzednio od 19 marca 2024 r. była Biorącym do używania nieruchomości zabudowaną na podstawie umowy użyczenia z dnia 19 marca 2024 r., ze zm.

²³ Zarządzenie nr 0050.1.876.2020 Wójta Gminy Nowosolna z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie powołania Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.

²⁴ https://archiwumbip.gminanowosolna.pl/pliki/12443/Program_pracy_2021-2023_GPCKiE.pdf

²⁵ Zw. dalej Programem pracy CKiE.

²⁶ Umowa użyczenia zawarta w dniu 29 maja 2018 r. pomiędzy Gminą Nowosolna (Użyczającym) a CKiE (Biorącym do używania) na okres od 12 czerwca 2018 r. do 11 czerwca 2021 r.

²⁷ Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej; Dz. U. z 2024 r. poz. 1799.

²⁸ Zarządzenie nr 2/2020 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Kontroli Zarządczej. Zarządzenie nr 8/2024 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie zaktualizowania Regulaminu Kontroli Zarządczej w Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.

²⁹ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury; Dz.U. z 2012 r. poz. 189.

aktualizowana od 2021 r., tj. w Księdze w Dziale III nie ujęto Informacji o złożeniu do rejestru rocznego sprawozdania finansowego za 2022 r., 2023 r. i 2024 r.³⁰ Zakres prowadzonej przez CKiE działalności był zgodny z danymi zawartymi w Księdze.

Dyrektor wyjaśniła, że wpisy do Księgi dokonywane były przez Urząd Gminy.

(akta kontroli str. 6-10, 513-521, 1289-1292, 1304-1305)

6. W okresie objętym kontrolą organizację wewnętrzną CKiE określały regulaminy organizacyjne nadane w formie zarządzenia Dyrektora³¹. Dyrektor zasięgnęła opinii u Organizatora jedynie przed nadaniem regulaminu w 2022 r. (uwagi Organizatora o charakterze merytorycznym zostały uwzględnione w ostatecznym brzmieniu regulaminu). Przed nadaniem regulaminu w 2024 r. Dyrektor nie zasięgnęła opinii u Organizatora. Regulamin ten sporządzony był również nierzetelnie, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W okresie objętym kontrolą w CKiE nie funkcjonowały organizacje związkowe oraz stowarzyszenia twórców.

(akta kontroli str. 152-235, 330-335)

7. W CKiE funkcjonował, od 25 listopada 2024 r. regulamin naboru pracowników na wolne stanowiska³². Analiza procesu zatrudnienia kandydatów na trzy stanowiska wykazała, że:

- w CKiE nie przygotowywano ofert zatrudnienia kandydatów na stanowisko instruktora ds. kultury i instruktora ds. kultury/opiekuna pracowni ceramicznej, a oferta przygotowana na stanowisko pracownika administracyjno-biurowego/kadry nie spełniała wymogów określonych w regulacjach wewnętrznych, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- na zamieszczoną na jednym z portali społecznościowych ofertę na stanowisko administracyjno-biurowe/kadry odpowiedziały trzy osoby, ale – jak wyjaśniła Dyrektor – po rozmowie telefonicznej tylko jedna osoba przysłała na rozmowę kwalifikacyjną,
- dwóch kandydatów złożyło dokumentację aplikacyjną, tj. CV wraz z podaniem o pracę, natomiast trzeci – nie złożył takiej dokumentacji, zaś CKiE nie wzywało kandydata do złożenia ww. dokumentów, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- w procesie zatrudnienia nie została powołana komisja rekrutacyjna. Nabór przeprowadzony został przez Dyrektora w konsultacji z Główną księgową,
- pracownik administracyjno-biurowy/kadry zatrudniony został po wejściu w życie ww. regulaminu, tj. 3 lutego 2025 r., a pozostałe dwie osoby – w dniu 1 października 2024 r.,
- kandydaci zostali zatrudnieni na umowę o pracę.

(akta kontroli str. 15-17, 556-569)

8. Łączna liczba pracowników zatrudnionych w CKiE na koniec 2022 r. i 2023 r. wyniosła po siedem osób (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę), na

³⁰https://archiwumbip.gminanowosolna.pl/pliki/12568/Ksi%C4%99ga_elektroniczna_instytucji_kultury_GPCKiE_2015-2021.pdf

³¹ Zarządzenie nr 2/2021 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 2 sierpnia 2021 r. Zarządzenie nr 4/2022 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 15 grudnia 2022 r. Zarządzenie nr 7/2024 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 30 września 2024 r.

³² Zarządzenie nr 8a/2024 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie ustalenia zasad naboru na wolne stanowiska w Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie, zw. dalej zarządzeniem w sprawie zasad naboru na wolne stanowiska.

koniec 2024 r. – 17 osób (w tym siedem osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę), w 2025 r. (na koniec I kw.) – 20 osób (w tym osiem osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę). Liczba:

- instruktorów zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wyniosła: na koniec 2022 r. cztery osoby (1,96 etatu), na koniec 2023 r. – dwie osoby (0,83 etatu), na koniec 2024 r. – cztery osoby (3,25 etatu), na koniec I kw. 2025 r. – cztery osoby (2,75 etatu),
- pozostałych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wyniosła: na koniec 2022 r. dwie osoby (1,25 etatu), na koniec 2023 r. – cztery osoby (3,25 etatu), na koniec 2024 r. – trzy osoby (2,25 etatu), na koniec I kw. 2025 r. – trzy osoby (2,75 etatu),
- zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych na koniec 2023 r. było 10 osób, na koniec I kw. 2025 r. – 12 osób. W latach 2022-2023 na koniec każdego roku nie było zatrudnionych osób na podstawie umów cywilnoprawnych.

W okresie objętym kontrolą w CKiE zatrudniony był Dyrektor w wymiarze jednego etatu.

Na wynagrodzenia w 2022 r. CKiE wydatkowało 272.246,07 zł, w 2023 r. 326.631,28 zł, w 2024 r. – 525.477,67 zł, w 2025 r. (I kw.) – 199.523,54 zł.

(akta kontroli str. 14)

W okresie objętym kontrolą stanowiska wskazane w regulaminie organizacyjnym zostały obsadzone. Pracownicy merytoryczni oraz instruktorzy brali udział w szkoleniach związanych z doskonaleniem swoich umiejętności³³.

(akta kontroli str. 14-17, 152-235)

9. W okresie objętym kontrolą w CKiE obowiązywały regulaminy wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą³⁴. Regulamin z 2023 r. opracowano niezgodnie z wymogami ustawowymi, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1306-1319)

Analiza wynagradzania pięciu pracowników CKiE wykazała, że:

- wysokość nagrody rocznej nie przekraczała 8,5% wynagrodzenia za rok poprzedni, zgodnie z regulaminem wynagradzania,
- nagrody uznaniowe przyznawane były za zaangażowanie w pracę,
- w jednym przypadku zawarto z pracownikiem umowę zlecenie na wykonywanie dodatkowych zadań w ramach wydarzeń organizowanych przez CKiE; zadania te nie były zbieżne z zadaniami określonymi w jego zakresie obowiązków,
- osoby zatrudnione na umowę o pracę nie podejmowały w tym samym czasie dodatkowych zadań artystycznych,
- jeden pracownik otrzymywał dodatek specjalny za zadania, których de facto nie realizował, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- jeden pracownik nie otrzymywał dodatku specjalnego, a w czterech przypadkach dodatek ten wypłacany był niezgodnie z wewnętrznymi

³³ Z zakresu m.in. funkcji dyrektora instytucji kultury, kierownika wypoczynku, montażu dźwięku i obrazu, obsługi nagłośnienia, animatora społeczno-kulturalnego z elementami edukacji regionalnej i kulturalnej.

³⁴ Zarządzenie nr 5/2020 p.o. Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 2 marca 2020 w sprawie zakładowego regulaminu wynagrodzeń. Zarządzenie nr 3/2023/O z dnia 22 lutego 2023 r. Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie w sprawie Regulaminu wynagradzania obowiązującego w Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie, ze zm.

zasadami wynagradzania pracowników, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1324-1385)

Nagrody roczne dla Głównej księgowej przyznane w latach 2023-2025 wynosiły dwukrotność przeciętnego jej wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, zgodnie z art. 10 ust. 7 ustawy kominowej³⁵.

(akta kontroli str. 1320-1323)

10. Rozwiązaniami zapewniającymi osobie niepełnosprawnej dostęp do budynku CKiE oraz korzystanie z niego były: utwardzone wejścia do budynku, pochylnia wyposażona w obustronne poręcze oraz właściwa szerokość drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki.

Rozwiązaniami zapewniającymi osobie niepełnosprawnej dostęp do nowo rozbudowywanego budynku świetlicy wiejskiej w Kalonce oraz korzystanie z niego były: utwardzone wejścia do budynku, bez progów i stopni, właściwa szerokość drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, wejście do sal bez progów i sanitariat na parterze budynku.

Brak innych udogodnień dla osób niepełnosprawnych w obu nieruchomościach zarządzanych przez Dyrektora opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 343-365)

11. W okresie objętym kontrolą w CKiE funkcjonowała instrukcja bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wprowadzona do użytku wewnętrznego w 2014 r., a następnie aktualizowana w 2018 r. i 2021 r. Brak aktualizacji Instrukcji po 2021 r., brak zapoznania się z treścią Instrukcji osób wykonujących pracę na terenie CKiE oraz brak szkolenia przeciwpożarowego opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Ponadto Dyrektor, jako zarządzająca obiektem, nie zapewniła i nie wdrożyła instrukcji bezpieczeństwa przeciwpożarowego dla świetlicy wiejskiej w Kalonce oraz nie zorganizowała i nie przeprowadziła szkolenia przeciwpożarowego dla osób tam pracujących, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 310-329)

Budynek CKiE wyposażony był w wymagane urządzenia przeciwpożarowe, tj. dwie gaśnice, dwa hydranty wewnętrzne oraz hydrant zewnętrzny i wyłącznik główny prądu, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy ppoż. Hydranty i gaśnice posiadały ważne terminy przydatności. Drzwi frontowe i tylne stanowiące wyjście ewakuacyjne otwierały się na zewnątrz, zgodnie z § 236 ust. 4 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki, a ich szerokość w świetle ościeżnicy przekraczała 0,9 m (zgodnie z § 239 ust. 1 ww. rozporządzenia). W toku oględzin drzwi frontowe były zamknięte, a klucz znajdował się w pomieszczeniu biurowym. Ciągi komunikacyjne – na parterze i na I piętrze – zaopatrzone były w oznaczenia dróg ewakuacyjnych, a drzwi frontowe oraz tylne – w znaki „wyjście ewakuacyjne”. Oznaczenia były trwałe, dobrze widoczne i łatwo dostępne. Na parterze budynku zamieszczona była Instrukcja postępowania na wypadek pożaru.

Budynek świetlicy wiejskiej w Kalonce wyposażony był w gaśnice i hydranty, łatwo dostępne i posiadające ważne terminy przydatności. Drzwi frontowe stanowiące wyjście ewakuacyjne posiadały stosowne wymiary i otwierały się na zewnątrz. Na wszystkich kondygnacjach umocowane były w sposób trwały,

³⁵ Ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi; Dz. U. z 2019 r. poz. 2136; zw. dalej ustawą kominową.

dobrze widoczny i łatwo dostępny znaki wskazujące kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia ewakuacyjnego.

W obu budynkach zainstalowany był monitoring, alarm i czujniki dymu, a dodatkowo w świetlicy wiejskiej w Kalonce – zraszacze.

Brak niektórych elementów składających się na zabezpieczenie przeciwpożarowe w obiektach opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 343-365)

Dyrektor prowadziła książkę obiektu budowlanego dla budynku CKiE oraz KOB dla świetlicy wiejskiej w Kalonce³⁶ w sposób niezgodny z wymogami art. 60d i 60f ustawy Prawo budowlane oraz rozporządzenia w sprawie KOB, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W sekcji tej opisano również brak przeprowadzenia niektórych przeglądów okresowych budynku CKiE.

(akta kontroli str. 265-277, 283-309, 512, 532)

12. W okresie objętym kontrolą CKiE nie była kontrolowana przez organy zewnętrzne³⁷.

(akta kontroli str. 11-13)

13. W ramach planowania i realizacji przedsięwzięć kulturalnych CKiE współpracowało z jednostkami Gminy, m.in. z: referatem Promocji Urzędu Gminy Nowosolna (w ramach m.in. współorganizowania wizyt partnerskich), Ośrodkiem Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna (w zakresie m.in. organizacji spotkań, współorganizacji spektakli), szkołami z terenu Gminy (które uczestniczyły m.in. w warsztatach, piknikach), sołectwami (w ramach m.in. występów zespołów i regionalnych wyrobów), OSP w Starych Skoszewach i Lipinach (w ramach m.in. współorganizacji imprez, warsztatów). Współpracowało też ze Stowarzyszeniem [REDAKTURA] (przy redagowaniu „Gazety na wzniesieniach”, organizacji pikniku dla ukraińskich dzieci z domów dziecka), Stowarzyszeniem [REDAKTURA] (przy organizacji pokazów tanecznych i sportowych podczas imprez plenerowych), Uczniowsko Parafialnym Klubem Sportowym Bula (przy organizacji konkursów i nauki gry w bule dla mieszkańców). W ramach współpracy z lokalną społecznością CKiE finansowało udział w próbach działających na terenie Gminy zespołów muzycznych oraz zakup instrumentów i kostiumów scenicznych, użyczało pomieszczenia na próby, przygotowywało do występów scenicznych.

(akta kontroli str. 330-342, 513-527)

Plany dotyczące działalności kulturalnej corocznie prezentowane były Radzie Gminy Nowosolna. Ponadto każdego roku Dyrektor przekazywała sprawozdanie z działalności CKiE niezbędne do wykorzystania do opracowania Raportu o stanie Gminy.

Dyrektor wyjaśniła, że nie posiada wiedzy o jakichkolwiek środowiskach lub twórcach kultury, z wyjątkiem amatorów, z którymi prowadzone byłyby rozmowy dotyczące planów CKiE pod kątem ich zainteresowań.

(akta kontroli str. 513-521, 533-541)

W okresie objętym kontrolą w CKiE Dyrektor nie powołała organu doradczego – Rady Programowej, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Ponadto w CKiE nie funkcjonowały żadne ciała doradcze, które

³⁶ Prowadzenie książki obiektu budowlanego należało do zadań Dyrektora – zgodnie z umową o zarządzanie nieruchomością – od 27 sierpnia 2024 r. Do dnia przekazania obiektu w zarząd CKiE, tj. do 26 sierpnia 2024 r. KOB obowiązany był prowadzić Wójt Gminy Nowosolna.

³⁷ Za wyjątkiem kontroli sanitarnej obiektu w 2023 r.

reprezentowałyby lokalną społeczność i twórców. W Statucie nie określono zasad współpracy CKiE ze społecznością lokalną oraz z twórcami³⁸.

(akta kontroli str. 18-35)

Przy CKiE funkcjonowała – od maja 2023 r. – nieformalna Społeczna Rada Kultury, w skład której wchodził Dyrektor, Wójt Gminy Nowosolna (lub jego zastępca), kierownik referatu Promocji Urzędu Gminy Nowosolna, przedstawiciele Ochotniczej Straży Pożarnej Gminy, Koła Gospodyń Wiejskich, szkół gminnych i parafii.

Dyrektor wyjaśniła, że Rada wspólnie ustalała i rozdzielała zadania z przebiegu najważniejszych imprez gminnych, tj. Obchodów Święta Niepodległości, Dożynek i Spotkania Opłatkowego dla mieszkańców oraz Orszaku Trzech Króli.

(akta kontroli str. 330-335)

14. W okresie objętym kontrolą CKiE stosowało różne rodzaje komunikacji z lokalną społecznością, wykorzystując m.in:

- profil FB (np. CKiE, świetlice wiejskiej w Kalonce, Gminy Nowosolna),
- stronę www.ckie.pl,
- ulotki i/lub plakaty umieszczane na tablicach sołeckich na terenie Gminy, w sklepach, kościołach, Urzędzie Gminy, Bibliotece Gminnej,
- SMS z gminnego powiadamiania sms-owego mieszkańców,
- ustne zaproszenia na wydarzenia podczas koncertów lub spektakli,
- artykuły w periodykach gminnych, tj. „Gazeta na wzniesieniach” i „Kulturalna Nowosolna”.

(akta kontroli str. 330-342)

15. Dyrektor wyjaśniła, że trudności i bariery w prowadzeniu działalności kulturalnej CKiE i jej kierowaniem spowodowane były brakiem remontu i rozbudowy budynku, w którym CKiE prowadziło działalność, w szczególności brakiem pomieszczeń biurowych, magazynowych oraz niewielką salą widowiskową. Dyrektor wskazała również na ograniczone środki finansowe: „Gmina otrzymała dofinansowanie na rozbudowę CKiE i świetlic w Kalonce i Byszewach, ale został ograniczony do odbudowy jedynie świetlicy w Kalonce”.

(akta kontroli str. 330-335)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą Dyrektor nie powołała organu doradczego w CKiE – Rady Programowej, wbrew § 5 pkt. 3-5 Statutu.

Dyrektor wyjaśniła, że rolę Rady spełniała Społeczna Rada Kultury oraz praca z zespołami śpiewaczymi i instrumentalnymi działającymi na terenie Gminy; uczestnicy Rady nie odnieśli się entuzjastycznie do propozycji jej sformalizowania.

(akta kontroli str. 32-35, 330-335)

2. Funkcjonujący w CKiE regulamin organizacyjny z 2024 r. był sporządzony z naruszeniem przepisów ustawy o działalności kulturalnej oraz nierzetelnie.

I tak:

- a. Dyrektor, wbrew obowiązki określonej w art. 13 ust. 3 ustawy o działalności kulturalnej, przed nadaniem ww. regulaminu organizacyjnego nie zasięgnęła opinii Organizatora.

³⁸ W punktach: l, m, n rozdz. 2 Statutu określono odbiorców współpracy, tj. instytucje kulturalne i oświatowe, stowarzyszenia, gminne koła gospodyń wiejskich, rady sołeckie, fundacje, twórcy indywidualni, środowisko wiejskie, wymiana kulturalna krajowa i zagraniczna.

Dyrektor wyjaśniła, że spowodowane to było niewielkimi zmianami w stosunku do poprzednio obowiązującego regulaminu; zmiany były omawiane ustnie z Wójtem Gminy Nowosolna,

- b. dla stanowiska Animatora społeczności lokalnej/administratora świetlicy w Kalonce, utworzonego zgodnie z § 2 pkt 4d regulaminu organizacyjnego nie określono w ww. regulaminie szczegółowych zadań i obowiązków. Ponadto w § 7 regulaminu określono szczegółowo kompetencje i zadania pracownika administracyjno-biurowego pomimo, iż ww. stanowisko pracy nie zostało przewidziane w regulaminie.

Dyrektor wyjaśniła, że powodem ww. nieprawidłowości był pośpiech i przeoczenie.

W dniu 22 kwietnia 2025 r. Dyrektor przekazała do Organizatora celem zaopiniowania projekt regulaminu organizacyjnego, niemniej jednak do dnia 4 lipca 2025 r.³⁹ nie został on zaopiniowany.

(akta kontroli str. 202-235, 330-335, 1457-1459)

3. Pomimo wygaśnięcia w 2021 r. umowy bezpłatnego używania świetlicy wiejskiej w Byszewach oraz powzięcia informacji o zaniechaniu realizacji przez Gminę zaplanowanej rozbudowy CKiE, Dyrektor nie zaktualizowała Programu pracy CKiE, co należy uznać za działania nierzetelne. W wyniku ww. okoliczności związanych z brakiem odpowiedniej infrastruktury lokalowej nie zrealizowano wszystkich założeń wskazanych w Programie, w przewidzianym dla nich terminie bądź zrealizowano je w niepełnym zakresie. Dyrektor nie zorganizowała warsztatów komputerowych wraz z nauką kodowania i programowania dla dzieci i młodzieży, festiwalu poezji śpiewanej im. J. Iwaszkiewicza na skalę powiatu i województwa oraz nie utworzyła izby pamięci J. Iwaszkiewicza, nie zbierała materiałów celem wydania książki „Kuchnia pięciu smaków” oraz nie wydała tej książki, nie przeprowadziła badania ankietowego dot. potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy, nie zorganizowała pikniku folkowego na skalę międzynarodową z artystami z krajów słowiańskich, nie zorganizowała przeglądu rękodzieła ludowego i jarmarku staroci na skalę ogólnopolską, nie stworzyła parku rzeźby z wikliny, nie utworzyła pracowni rzeźby ludowej, nie utworzyła siedziby klubu UPKS Kalonka wraz z krytym bulodromem. Zadania te miały zostać zrealizowane do 10 grudnia 2024 r.

Dyrektor wyjaśniła, że w 2021 r. Gmina Nowosolna pozyskała fundusze na rozbudowę CKiE, wykonano projekty i ogłoszono przetargi, niemniej jednak wybuch wojny na Ukrainie spowodował podwyżki cen i w rezultacie Gmina zdecydowała, że jedynie świetlica w Kalonce będzie rozbudowywana.

Ankieta potrzeb kulturalnych mieszkańców udostępniona została w siedzibie CKiE dopiero w toku kontroli NIK.

(akta kontroli str. 36-49, 278-280, 513-521, 1440-1441)

4. Dyrektor sporządzała sprawozdania K-07 i F-01/dk za 2022 r., 2023 r., 2024 r., nierzetelnie, tj. niezgodnie ze stanem rzeczywistym, sprawozdaniem z działalności CKiE przekazywanymi do Gminy Nowosolna⁴⁰, notatkami własnymi Dyrektor oraz danymi zawartymi w sprawozdaniach z wykonania planów finansowych. I tak:

- a. sprawozdania K-07 za 2022 r., 2023 r., 2024 r., tj.:
 - w sprawozdaniu za 2022 r. w punkcie 2 wykazano obszary działania dla powiatu, województwa, całego kraju, natomiast działalność

³⁹ Wyjaśnienia od Dyrektor z dnia 4 lipca 2025 r.

⁴⁰ Dane przekazywane corocznie Gminie Nowosolna do opracowania Sprawozdania do Raportu o Stanie Gminy Nowosolna.

ograniczała się do gminy, w punkcie 3 nie wykazano świetlicy wiejskiej w Kalonce, podczas gdy była ona w użyczeniu CKiE, w Dziale 1 wykazano dostęp budynku do osób niepełnosprawnych, podczas gdy budynek nie był przystosowany dla tych osób, w Dziale 4 nie wykazano koła/klubu/sekcji oraz liczby członków, podczas gdy działało 13 ww. form ze 173 uczestnikami. W Dziale 5 ujęto 13 kursów zorganizowanych przez CKiE, natomiast w 2022 r. nie był zorganizowany żaden kurs. W Dziale 2 wykazano pięć koncertów i cztery warsztaty, w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego – dziewięć koncertów i 17 warsztatów, natomiast w sprawozdaniu z działalności CKiE – siedem koncertów i siedem warsztatów,

- w sprawozdaniu za 2023 r. w punkcie 3 nie wykazano świetlicy wiejskiej w Kalonce, podczas gdy była ona w użyczeniu CKiE, w Dziale 1 wykazano dostęp budynku do osób niepełnosprawnych, podczas gdy budynek nie był przystosowany dla tych osób, nie ujęto niektórych możliwości technicznych sali widowiskowej (wskazano funkcję koncertową/teatralną, podczas gdy pełniła ona również funkcję kina cyfrowego, kina analogowego oraz konferencyjną), w Dziale 3 nie ujęto dwóch zespołów ludowych i wskazano nieprawidłową liczbę chórów i zespołów wokalnych, w Dziale 4 nie wykazano koła/klubu/sekcji oraz liczby członków, podczas gdy działało pięć ww. form z 70 uczestnikami. W Dziale 5 ujęto 13 kursów zorganizowanych przez CKiE oraz 173 uczestników, natomiast w 2023 r. nie był zorganizowany żaden kurs. W Dziale 2 ujęto pięć koncertów i 21 warsztatów, w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego – cztery koncerty i 16 warsztatów, w sprawozdaniu z działalności CKiE – sześć koncertów i 25 warsztatów; wg notatek własnych Dyrektor w 2023 r. odbyło się sześć koncertów i 24 warsztaty,
- w sprawozdaniu za 2024 r. nie ujęto niektórych możliwości technicznych sali widowiskowej (wskazano funkcję koncertową/teatralną, podczas gdy pełniła ona również funkcję kina cyfrowego, kina analogowego oraz konferencyjną),

b. sprawozdanie F-01:

- za 2022 r. – w Przychodach netto ze sprzedaży i zrównane z nimi ujęto kwotę 837 tys. zł, a powinno być 799 tys. zł (dodatkowo ujęto darowizny i dotacje),
- za 2023 r. – w Zysku ze sprzedaży ujęto kwotę 186 tys. zł, a powinno być 158 tys. zł (dodatkowo ujęto inne przychody operacyjne).

Dyrektor wyjaśniła, że błędy w sprawozdaniach F-01 wynikają z pomyłki, w K-07 wykazano dostęp osób niepełnosprawnych z uwagi na obecność podjazdu, dział 4 pomyłono z działem 5, nie wykazano świetlicy wiejskiej w Kalonce, ponieważ była w trakcie rozbudowy, występy zespołów muzycznych poza Gminą potraktowano jako działalność poza gminną. Wyjaśniła też, że trudno było precyzyjnie wykazać tę samą ilość koncertów, gdyż większość działań jest multidyscyplinarna, a „jeśli wkradły się nieścisłości, to z powodu złej interpretacji tego, co jest warsztatem, koncertem lub spektaklem muzycznym; do wypełniania sprawozdań nie przywiązywaliśmy większej wagi”. Wyjaśniła również, że zgodnymi ze stanem faktycznym były dane zawarte w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za 2022 r. oraz notatki własne Dyrektor poczynione w 2023 r.

(akta kontroli str. 368-393, 403-428, 439-511, 533-541, 1006-1011, 1037-1041, 1060-1065, 1075-1083, 1464-1465)

5. Dyrektor w czasie użytkowania budynku przez CKiE, wbrew obowiązкови określoneму w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Prawo budowlane, nie poddała tego obiektu okresowym kontrolom stanu technicznego w zakresie kontroli instalacji gazowej (w 2023 r.). Co więcej, w ww. okresie Dyrektor nie poddała przeglądom technicznym przeciwpożarowego wyłącznika prądu, a także kontroli instalacji oświetlenia ewakuacyjnego (w latach 2022-2024), co było sprzeczne z obowiązkiem określonym w § 3 pkt 2 i 3, w zw. z § 2 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków. Powyższy obowiązek wynikał również z § 5 pkt 4d) umowy użyczenia nieruchomości CKiE.

Dyrektor wyjaśniła, że nie była świadoma obowiązku kontroli urządzeń ppoż, a pracownica odpowiedzialna za ww. zadania po powrocie z długotrwałego urlopu nie dopilnowała części przeglądów i właściwego ich przechowywania.

(akta kontroli str. 294-309, 512-521, 532)

6. Dyrektor prowadziła książkę obiektu budowlanego dla CKiE niezgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane oraz rozporządzenia w sprawie KOB, a także w sposób nierzetelny. KOB nie zawierała bowiem wykazu osób upoważnionych do dokonywania wpisów (art. 60d ustawy), żadnych informacji o obiekcie (art. 60a pkt 1 ustawy), spisu dokumentacji dołączonej do książki, numeru księgi wieczystej, numeru ewidencyjnego gruntów, wpisów potwierdzających dokonanie niektórych przeglądów⁴¹ (art. 60a pkt 5 ustawy), danych dotyczących dokumentacji technicznej (art. 60a pkt 4 ustawy). Daty przeglądów wpisane w KOB były niezgodne z faktycznym ich przeprowadzeniem. Do KOB nie załączono części protokołów z przeglądów okresowych (tj. rocznego przeglądu technicznego z 2023 r., przeglądu sprzętu gaśniczego z 2023 r., rocznego przeglądu sieci hydrantowej z 2024 r., kontroli przewodów kominowych z 2024 r.), co było niezgodne z art. 64 ust. 3 ustawy. Tom I KOB nie zawierał wpisu o zamknięciu książki (§ 5 pkt 1 lit. f).

Dyrektor wyjaśniła, że brak niektórych danych wynikał z faktu dysponowania przez Gminę, jako właściciela obiektu informacjami dot. księgi wieczystej i nr ewidencyjnym gruntów, „a KOB II stanowiła kontynuację KOB I, więc założyłam, że KOB II prowadzona jest poprawnie”; „protokoły z przeglądów były przekazywane przez wykonawców z opóźnieniem i wkładane do segregatora”.

W toku kontroli Dyrektor uzupełniła KOB.

(akta kontroli str. 294-309, 512-521, 532, 1390-1399, 1437-1439)

Dyrektor, jako zarządzająca nieruchomością – świetlicą wiejską w Kalonce od 27 sierpnia 2024 r. w książce obiektu budowlanego nie zamieściła wpisów dot. osoby upoważnionej do dokonywania wpisów oraz danych zarządcy obiektu, co było niezgodne z art. 60d ustawy.

Dyrektor wyjaśniła, że wynikało to z przeoczenia.

W toku kontroli Dyrektor uzupełniła KOB.

(akta kontroli str. 265-277, 283-290, 513-521, 1435-1436)

7. W ramach ochrony przeciwpożarowej Dyrektor:
- a. nie aktualizowała od 2021 r. Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego CKiE, wbrew obowiązкови określoneму w § 6 pkt 7 rozporządzenia w sprawie

⁴¹ Tj. okresowej kontroli przewodów kominowych – protokół nr 143 z 25 kwietnia 2022 r., kontroli kurków gazowych – protokół z 20 czerwca 2022 r., przeglądu hydrantów wewnętrznych i zewnętrznych oraz gaśnic – protokół z 27 kwietnia 2022 r., okresowej kontroli przewodów kominowych – protokół nr 126 z 19 kwietnia 2023 r., kontroli sprzętu gaśniczego z 2023 r. – protokół nr 2/6/2023 z 7 czerwca 2023 r., kontroli kurków gazowych – protokół z 25 czerwca 2024 r., kontroli kurków głównych – protokół z dnia 04 marca 2025 r.

- ochrony przeciwpożarowej budynków, zgodnie z którym instrukcja poddawana jest aktualizacji co najmniej raz na dwa lata,
- b. nie przekazała pracownikom CKiE do ścisłego przestrzegania i zapoznania się z treścią Instrukcji, wbrew obowiązкови określoneму w § 6 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji ma być potwierdzone podpisem pracownika, zgodnie z załącznikiem nr 1 do Instrukcji oraz wypełnieniem stosownych oświadczeń,
 - c. nie zorganizowała i nie przeprowadziła dla pracowników CKiE szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej, wbrew § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, w zw. z art. 4 ust 1 pkt 6 ustawy ppoż. Potwierdzeniem odbycia szkolenia ma być złożenie stosownego oświadczenia, wg wzoru określonego w załączniku nr 3 do Instrukcji,
 - d. nie zapewniła i wdrożyła instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla świetlicy wiejskiej w Kalonce, wbrew § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, w zw. z art. 4 ust 1 pkt 7 ustawy ppoż,
 - e. nie zorganizowała i nie przeprowadziła dla pracowników świetlicy wiejskiej w Kalonce szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej, wbrew § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, w zw. z art. 4 ust 1 pkt 6 ustawy ppoż.

Dyrektor wyjaśniła, że nie miała wiedzy o ww. obowiązkach dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

W toku kontroli Dyrektor zorganizowała i przeprowadziła szkolenie ppoż oraz wprowadziła Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla obu nieruchomości.

(akta kontroli str. 310-335, 512-521, 1463)

8. Zarządzane przez Dyrektor nieruchomości nie były prawidłowo zabezpieczone przed zagrożeniem pożarowym. I tak:

- a. w CKiE:
 - nie zapewniono nieograniczonego dostępu do:
 - obu gaśnic – były one zastawione innymi przedmiotami: gaśnica na parterze stała za meblami, a oznakowanie miejsca było słabo widoczne zasłonięte wysokim kwiatem, gaśnica na piętrze zastawiona była trzema fotelami (§ 4 ust. 1 pkt 18 lit. a) rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków),
 - hydrantu na parterze – był on całkowicie zastawiony tablicą informacyjną o wymiarach 120 cm szer. i 180 cm wys. (§ 4 ust. 1 pkt 18 lit. c)),
 - przy drzwiach frontowych stanowiących wyjście ewakuacyjne stały pojemniki na zużyte baterie i na przeterminowane leki; zastawione było kwiatami, fotelem, stojakiem na ulotki, co zmniejszało wymiar wyjścia ewakuacyjnego (§ 4 ust. 1 pkt. 11 i 16),
 - żadne z pięciu wyjść z sali widowiskowej nie było oznakowane znakiem „droga ewakuacyjna” (§ 4 ust. 2 pkt 4 lit. a)),
 - przed budynkiem brak było oznaczenia miejsca zbiórki przy ewakuacji budynku (§ 4 ust. 2 pkt 4 lit. f)).

Dyrektor wyjaśniła, że na co dzień wystawiamy krzesła i fotele dla uczestników spotkań oraz stojaki na reklamy naszej działalności, natomiast „podczas większych imprez meble te chowane są do zamykanej pracowni na piętrze”, a oznaczenie miejsca zbiórki zostało przeoczone.

W toku kontroli Dyrektor wyznaczyła miejsce zbiórki przy ewakuacji budynku, udrożniła frontowe wyjście ewakuacyjne, zapewniła swobodny dostęp do gaśnic i hydrantu.

(akta kontroli str. 310-323, 343-365, 513-521, 1389)

b. w świetlicy wiejskiej w Kalonce:

- drzwi tylne stanowiące wyjście ewakuacyjne były w czasie oględzin⁴² zamknięte, a Dyrektor nie dysponowała kluczami (§ 4 ust. 1 pkt 14). Wg oświadczenia Pani Dyrektor złożonego w toku oględzin klucz od zamka „musi znajdować się w części stanowiącej oddział przedszkolny”⁴³. Podczas oględzin drzwi tylne nie zostały otwarte,
- przed budynkiem brak było oznaczenia miejsca zbiórki przy ewakuacji budynku (§ 4 ust. 2 pkt 4 lit. f)).

Dyrektor wyjaśniła, że drzwi tylne były zamknięte ze względów bezpieczeństwa, a kluczami dysponowali instruktorzy oraz pracownicy przedszkola, a oznaczenie miejsca zbiórki zostało przeoczone.

(akta kontroli str. 343-365, 513-521)

9. Obiekty CKiE oraz świetlicy wiejskiej w Kalonce nie były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, co było sprzeczne z wymogami rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki. I tak:

a. w CKiE:

- żadne z pomieszczeń higieniczno-sanitarnych nie zostało dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (§ 86 ust. 1),
- samodzielny dostęp do budynku osób niepełnosprawnych od dojeżdż i dojazdów był niemożliwy z uwagi na wysoki krawężnik na całej swojej długości (od 12 cm do 14 cm) (§ 16),
- nie wyznaczono miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych (§ 21),
- nie zainstalowano urządzenia technicznego zapewniającego osobom niepełnosprawnym dostęp na I piętro obiektu⁴⁴ (§ 55 ust. 2),
- krawędzie stopni schodów zewnętrznych nie wyróżniały się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki (§ 71 pkt 4),
- poręcze pochylni dla osób niepełnosprawnych umieszczone były na wysokości 0,70 m (§ 298 pkt 4).

O braku dostosowania budynku CKiE do potrzeb osób z niepełnosprawnościami informował Dyrektora już w 2022 r. Koordynator ds. Dostępności.

Dyrektor wyjaśniła, że w 2021 r. Gmina Nowosolna pozyskała fundusze na rozbudowę CKiE, wykonano projekty i ogłoszono przetargi, niemniej jednak wybuch wojny na Ukrainie spowodował podwyżki cen i w rezultacie Gmina zdecydowała, że jedynie świetlica w Kalonce będzie rozbudowywana.

W toku kontroli Dyrektor wyznaczyła miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych, zamontowała podjazd dla tych osób oraz zakupiła dwa podjazdy mobilne.

(akta kontroli str. 343-365, 513-521, 1286-1288, 1389)

b. Na terenie obiektu świetlicy wiejskiej w Kalonce:

- brak było wydzielonego miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych (§ 21),

⁴² Oględziny przeprowadzone w trybie art. 39 ustawy o NIK w obecności Dyrektora CKiE.

⁴³ Oddział gminny. Nie należał do struktur CKiE.

⁴⁴ Na pierwszej kondygnacji znajdowały się m.in. pracownia muzyczna, plastyczna i ceramiczna.

- nie zainstalowano urządzenia technicznego zapewniającego osobom niepełnosprawnym dostęp na poszczególne kondygnacje obiektu⁴⁵ (§ 55 ust. 2).

Dyrektor wyjaśniła, że nie brała udziału w pracach projektowych budynku w Kalonce, więc nie kwestionowała jego niedostosowania.

NIK wskazuje, że Dyrektor nie podejmowała żadnych działań w kierunku zwiększenia dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami.

(akta kontroli str. 343-365, 513-521)

10. Dyrektor – w okresie objętym kontrolą z naruszeniem ww. przepisów oraz w sposób nierzetelny – prowadziła procedurę zatrudniania pracowników na stanowisko administracyjno-biurowe/kadry, instruktora ds. kultury i instruktora ds. kultury/opiekuna pracowni ceramicznej, tj.:

- a. nie przygotowywała ofert zatrudnienia osób na ww. stanowiska, które zawierałyby informacje o wymaganym doświadczeniu i wykształceniu oraz opisywałyby zakres zadań wykonywanych na oferowanym stanowisku pracy wbrew § 5 pkt 1 załącznika do zarządzenia w sprawie zasad naboru na wolne stanowiska. Zgodnie z ww. przepisem ogłoszenie o naborze powinno zawierać: nazwę i adres CKiE; określenie stanowiska; określenie wymagań stawianych kandydatowi, zgodnie z opisem danego stanowiska; wskazanie zadań wykonywanych na stanowisku; określenie terminu i miejsca składania dokumentów aplikacyjnych; ogłoszenie ma podpisać Dyrektor;
- b. przygotowała ofertę pracy na stanowisko administracyjno-biurowe/kadry, która nie spełniała wymogów § 5 pkt 1 załącznika do zarządzenia w sprawie zasad naboru na wolne stanowiska. Ogłoszenie o naborze zawierające numer telefonu od „anonimowy uczestnik” zamieszczono w dniu 12 grudnia 2024 r. na jednym z portali społecznościowych w brzmieniu: „Praca szuka człowieka. Biurową, mile widziane doświadczenie, etat”. Oferta nie została podpisana;
- c. od kandydata na stanowisko instruktora ds. kultury nie żądała żadnej dokumentacji aplikacyjnej (np. CV, list motywacyjny/podanie o pracę), pomimo iż takie dokumenty wymagane były zgodnie z § 6 załącznika do ww. zarządzenia.

Przyjęty sposób zatrudniania pracowników był też sprzeczny ze standardami kontroli zarządczej⁴⁶ – standardem A.2. Środowisko wewnętrzne – Kompetencje zawodowe.

Z oświadczeń złożonych w toku kontroli NIK przez instruktorów ds. kultury wynika, że zostali oni zatrudnieni na podstawie dotychczasowej, okazjonalnej współpracy z CKiE.

Dyrektor wyjaśniła, że nie sprawdził się wcześniejszy sposób zatrudniania, podczas którego ogłoszenia zamieszczane były na portalu Praca w Kulturze i na BIP, gdyż kończyły się fiaskiem i po okresie próbnym nie były przedłużane umowy; CV instruktora ds. kultury zostało uzupełnione.

(akta kontroli str. 556-584, 1277-1281, 1386-1388, 1400-1409)

11. W zakresie wynagradzania pracowników CKiE:

- a. regulamin wynagradzania pracowników z 2023 r. został opracowany z naruszeniem przepisów kodeksu pracy (art. 77 (2) ustawy) oraz

⁴⁵ Na drugiej kondygnacji znajdowały się m.in. sala komputerowa, sala taneczno-sportowa, pracownia plastyczna.

⁴⁶ Załącznik do Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych; Dz. Urz. MF z 2009 r. Nr 15, poz. 84; zw. dalej standardami kontroli zarządczej.

w sposób nierzetelny. Nie określał on bowiem zasad wypłaty nagrody jubileuszowej, o której mowa w §§ 1 pkt 1c) i 4 rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury⁴⁷; prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego i jego wysokości oraz zasad jego wypłacania (§§ 1 pkt 1b) i 3); zasad wypłacania dodatku za wieloletnią pracę (§§ 1 pkt 1a) i 2), zasad wypłaty jednorazowej odprawy pieniężnej przysługującej w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy (§§ 1 pkt 1d) i 5). W regulaminie określono, że dodatek specjalny może zostać przyznany na okres nie dłuższy niż sześć mies., co było sprzeczne z § 7 pkt 2 rozporządzenia. Ponadto w regulaminie nie uwzględniono niektórych stanowisk (animatora społeczności lokalnej, pracownika administracyjno-biurowego/kadry, instruktora ds. upowszechniania kultury), ujęto natomiast stanowiska „szkoleniowiec” i „specjalista”, mimo że takie nie zostały w CKiE utworzone,

- b. w latach 2022-2025 dodatek specjalny dla czterech osób przyznany został, a następnie wypłacony za okres od 8 miesięcy do 24 miesięcy, wbrew § 7 pkt 7 regulaminu wynagradzania, zgodnie z którym dodatek można przyznać na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy. W konsekwencji Dyrektor zawiążyła łączną kwotę wypłaconego dodatku o 9.096,57 zł,
- c. w jednym przypadku kwota wypłaconego dodatku przez okres trzech miesięcy w 2025 r. wyniosła 4,08% wynagrodzenia zasadniczego, wbrew § 7 pkt 3, zgodnie z którym dodatek winien wynosić od 10% do 20% tego wynagrodzenia.

W konsekwencji Dyrektor zaniżyła łączną kwotę dodatku o 618,66 zł,

- d. w jednym przypadku wypłacono pracownikowi dodatek w kwocie 2.000 zł za pełnienie funkcji Koordynatora ds. Dostępności pomimo, że osoba pełniąca ww. funkcję od 1 czerwca 2023 r. nie realizowała swoich obowiązków wynikających z art. 14 ustawy o dostępności⁴⁸, tj. nie opracowała planu działania, a tym samym nie zamieściła go na stronie internetowej CKiE oraz BIP, nie udostępniła danych dotyczących Koordynatora na stronie internetowej CKiE oraz w siedzibie CKiE. Ponadto w CKiE brak było śladu rewizyjnego na potwierdzenie, by na bieżąco wspierała osoby ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez CKiE, by monitorowała działalność CKiE i analizowała stan dostępności dla tych osób w celu eliminacji barier, czy opracowywała sprawozdania z wyników tych analiz. Podczas kontroli NIK przedstawione został jedynie raport z działania na rzecz poprawy dostępności za 2023 r. sporządzony przez Koordynatora ds. Dostępności, niemniej jednak dotyczył on spraw z 2022 r. (tj. strony internetowej CKiE).

Dyrektor wyjaśniła, że powyższe wynika z błędnie opracowanego przez ówczesnego pracownika regulaminu, a odnośnie ppkt d) Koordynator „siedział w biurze naprzeciwko mnie i sprawozdawał mi na bieżąco”.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela wyjaśnień Dyrektor, gdyż z przedłożonych w toku kontroli NIK dokumentów wynika, że zadania określone dla Koordynatora realizował w 2023 r. inny pracownik (co zostało

⁴⁷ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 października 2015 r. w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury: Dz. U. poz. 1798, ze zm.; zw. dalej rozporządzeniem w sprawie wynagradzania pracowników instytucji kultury.

⁴⁸ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami; Dz. U. z 2024 r. poz. 1411, zw. dalej ustawą o dostępności.

przez niego właściwie udokumentowane, np. raportami, sprawozdaniami, notatkami służbowymi), który nie otrzymywał dodatku specjalnego.

(akta kontroli str.1306-1319, 1324-1388, 1400-1409, 1424-1434)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Dyrektora w obszarze objętym kontrolą, z uwagi na brak pełnej realizacji Programu pracy, nierzetelne sporządzanie sprawozdań statystycznych, nieprawidłowe nadanie regulaminu organizacyjnego oraz nierzetelne jego sporządzenie, niepowołanie Rady Programowej, nieprawidłowy sposób zatrudniania i wynagradzania pracowników CKiE, nieprzestrzeganie przepisów regulujących obowiązki zarządcy posiadanych nieruchomości, zarówno w zakresie ochrony przeciwpożarowej, jak i przepisów ustawy Prawo budowlane, niedostosowanie administrowanych budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Prowadzenie gospodarki finansowej gminnych ośrodków kultury

1. Z dniem 1 stycznia 2020 r. w CKiE została wprowadzona do użytku wewnętrznego – zarządzeniem Dyrektora – polityka rachunkowości Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie⁴⁹. Opracowano ją zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości i aktualizowano zgodnie z art. 10 ust. 2.

(akta kontroli str. 585-613)

2. Na każdy rok objęty kontrolą, w IV kw. roku poprzedniego na rok następny rzetelnie sporządzano wnioski/zapotrzebowania (w formie planu finansowego) o przyznanie dotacji podmiotowej. Projekty planów finansowych CKiE – opracowane w terminach określonych w art. 248 ust. 2 ufp – ustalono z zachowaniem wysokości dotacji podmiotowej Organizatora⁵⁰. W CKiE na lata 2022-2025 nie opracowano planów finansowych w sposób określony w art. 249 ust. 2 ufp, w zw. z art. 27 ust. 4 ustawy o działalności kulturalnej, tj. na podstawie przekazanych przez Organizatora informacji o kwotach dotacji⁵¹ ujętych w uchwałach Rady Gminy Nowosolna⁵² – formalne „pojawienie” się planu finansowego w danym roku następowało wraz z dokonaniem pierwszej zmiany projektu planu. W planach finansowych zabezpieczone zostały środki finansowe dla CKiE – dotacje podmiotowe od Organizatora (rozd. 92109) w łącznej wysokości 4.593.670 zł, w tym:

- na 2022 r. – 700.000,00 zł,
- na 2023 r. – 1.155.570,00 zł,
- na 2024 r. – 1.263.300,00 zł,
- na 2025 r. – 1.474.800 zł⁵³.

(akta kontroli str. 756, 987-1074, 1075-1084)

3. W strukturze planów finansowych CKiE wyszczególniono dwie grupy: I Przychody: dotacja z Urzędu Gminy Nowosolna (oraz wpływ środków od osób fizycznych na lata 2024-2025) oraz II Wydatki: 1) bieżąca działalność (w tym m.in. wynagrodzenia osobowe, opłaty i składki, Fundusz pracy i Fundusz nagród, zakupy, remonty, naprawy i konserwacje, 2) imprezy i wydarzenia kulturalne, 3)

⁴⁹ Zarządzenie nr 1/R z dnia 02.01.2020 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Edukacji w Plichtowie w sprawie zasad (polityki) prowadzenia rachunkowości, ze zm.

⁵⁰ Organizator nie przekazywał pisemnie (za wyjątkiem 2025 r.) informacji niezbędnych do opracowania projektów planu finansowego CKiE, o czym mowa w art. 248 ust. 1 ufp.

⁵¹ Pisma Wójta informujące o kwocie dotacji na podstawie uchwał Rady Gminy Nowosolna z dnia 3 stycznia 2022 r., 9 stycznia 2023 r., 22 grudnia 2023 r., 8 stycznia 2025 r.

⁵² Uchwały Rady Gminy Nowosolna w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Nowosolna: nr XLIX/316/21 z dnia 30 grudnia 2021 r. (budżet na 2022 r.); nr LXIII/420/22 z dnia 28 grudnia 2022 r. (budżet na 2023 r.); nr LXXVIII/526/23 z dnia 20 grudnia 2023 r. (budżet na 2024 r.); nr X/89/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r. (budżet na 2025 r.).

⁵³ Na koniec I kw. 2025 r. CKiE otrzymało 368.700,00 zł.

Warsztaty i instruktorzy, 4) Turystyka kulturowa, 5) Druk i przygotowanie wydawnictw (na lata 2023-2025), 6) Nieprzewidziane wydatki (na 2025 r.). Sporządzanie planów finansowych i sprawozdań z ich wykonania niezgodnie z wymogami ufp oraz brak ich aktualizacji w 2022 r. opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 987-1074)

4. W latach 2022-2024 CKiE – w celu prowadzenia działalności bieżącej i statutowej – otrzymało:

- dotacje podmiotowe od Organizatora w łącznej wysokości 4.593.670 zł,
- dotacje celowe w łącznej wysokości 34.000 zł, w tym: 13.000 zł z Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca⁵⁴ na utworzenie Ogniska Muzyki Tradycyjnej; 1.000 zł ze Stowarzyszenia [redacted] na organizację spotkania wigilijnego; 20.000 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁵⁶ w ramach projektu „Żywa pieśń ludowa”,
- wpłaty od osób fizycznych, wpłaty darowizn, nagrody w łącznej wysokości 518.466,50 zł.

I tak:

- według wykonania planów za 2022 r.:
 - dotacja podmiotowa stanowiła 83,6% udziału w finansowaniu działalności CKiE,
 - dotacja celowa NIMIT stanowiła 1,55% udziału w finansowaniu działalności CKiE,
 - wpłaty od osób fizycznych za udział w wydarzeniach⁵⁷ organizowanych przez CKiE stanowiły 11,8% udziału w finansowaniu działalności CKiE, a inne (darowizny, odsetki bankowe) – 3%,
 - CKiE osiągnęło stratę netto w wysokości 166.478,24 zł, z uwagi na rozliczenie kosztów dotacji w 2022 r., którą CKiE otrzymało w 2021 r.;
- według wykonania planów za 2023 r.:
 - dotacja podmiotowa stanowiła 85,7% udziału w finansowaniu działalności CKiE,
 - nagrody i wyróżnienia dla zespołu ludowego Byszewianie stanowiły 1,2% udziału w finansowaniu działalności CKiE,
 - wpłaty od osób fizycznych stanowiły 12,2% udziału w finansowaniu działalności CKiE, a inne (darowizny, odsetki bankowe) – 1% udziału,
 - CKiE osiągnęło zysk netto w wysokości 186.566,08 zł;
- według wykonania planów za 2024 r.:
 - dotacja podmiotowa stanowiła 84,7% udziału w finansowaniu działalności CKiE,
 - dotacje celowe MKiDN i [redacted] stanowiły odpowiednio 1,3% i 0,07% udziału w finansowaniu działalności CKiE,
 - wpłaty od osób fizycznych stanowiły 12,9% udziału w finansowaniu działalności CKiE, a inne (darowizny, odsetki bankowe) – 1% udziału,
 - CKiE osiągnęło zysk netto w wysokości 124 750,89 zł.

W latach objętych kontrolą CKiE poniosło wydatki majątkowe w łącznej kwocie 143.907,34 zł (tj. w 2022 r. w kwocie 110.825,65 zł, w 2024 r. – 12.300 zł, w 2025 r. – 20.781,69 zł).

(akta kontroli str. 420-428, 471-484, 756, 786, 879, 1006-1011, 1037-1041, 1060-1065, 1075-1083, 1449-1146)

⁵⁴ Zw. dalej: NIMIT.

⁵⁵ Zw. dalej: [redacted].

⁵⁶ Zw. dalej: MKiDN.

⁵⁷ Tj. warsztatach, feriach zimowych, wakacjach, koncertach, spektaklach.

5. Organizator, przekazując CKiE dotacje podmiotowe, w żadnym roku objętym kontrolą nie formułował zasad wykorzystania dotacji, w tym rodzaje zadań, termin ich wykorzystania, termin i sposób rozliczenia dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji. W latach 2022-2024 kwoty otrzymanej dotacji podmiotowej były niższe (odpowiednio o 18,1%, 18,2%, 31,7%) od kwot zapotrzebowanych⁵⁸, natomiast na 2025 r. kwota zapotrzebowana i wnioskowana były w tej samej wysokości.

Dyrektor wyjaśniła, że wysokość przekazywanych dotacji podmiotowych była wystarczająca.

CKiE nie składało do Organizatora zapotrzebowań na środki dotacji podmiotowych – kwoty dotacji przekazywane były CKiE w miesięcznych transzach.

Środki z dotacji podmiotowej zostały wykorzystane na finansowanie działalności bieżącej oraz statutowej. Niewykorzystanej w latach 2022-2024 kwoty dotacji w łącznej wysokości 619.024,96 zł nie zwrócono Organizatorowi oraz nie rozliczono dotacji, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 756-783, 1075-1083)

6. W okresie objętym kontrolą CKiE złożyło 36 wniosków o dofinansowanie na realizację m.in. działań edukacyjnych, kulturalnych, ludowych i patriotycznych oraz modernizacyjnych ze środków pochodzących m.in. z MKiDN, NIMIT, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, Muzeum Historii Polski, Narodowego Centrum Kultury, Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi oraz niepublicznych źródeł. Z ww. wniosków CKiE otrzymało dotacje celowe na realizację trzech projektów oraz jedną darowiznę.

(akta kontroli str. 784-785)

W ramach dotacji celowych CKiE realizowało zadania polegające na:

1. organizacji warsztatów muzycznych i śpiewaczych, spotkań okolicznościowych ze śpiewakami⁵⁹ (w 2022 r.),
2. organizacji spotkania wigilijnego⁶⁰ (w 2024 r.),
3. przeprowadzeniu trzech spotkań otwartych i trzech spotkań muzycznych ze śpiewakami (warsztatów) oraz nagraniu śpiewu tradycyjnego z obszaru zachodniej części Wzniesień Łódzkich, z uwzględnieniem śpiewów religijnych, obrzędowych i świeckich⁶¹ (2024 r.).

Kwoty dotacji zostały wykorzystane w 100%, zgodnie z przeznaczeniem. Brak realizacji niektórych warunków umów oraz niepoprawnie opisane dowody księgowe opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 756, 786-971)

7. CKiE utworzył fundusz instytucji kultury oraz fundusz rezerwowy i prawidłowo prowadził ewidencję tych funduszy.

(akta kontroli str. 1112-1127)

⁵⁸ Kwota zapotrzebowana na 2022 r. – 826.500 zł, na 2023 r. – 1.366.170 zł, na 2024 r. – 1.663.300 zł.

⁵⁹ Projekt „Ognisko muzyki tradycyjnej w Plichtowie”, dotacja NIMIT; porozumienie 656/NIMIT/2022/T zawarte w dniu 5 września 2022 r. pomiędzy Narodowym Instytutem Muzyki i Tańca a Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie; zw. dalej Zadanie nr 1.

⁶⁰ „Opłatek wigilijny”, dotacja ██████████, umowa nr ██████████, zawarta w dniu ██████████ r. ██████████, Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie; zw. dalej: Zadanie nr 2,

⁶¹ Projekt „Kultura ludowa i tradycyjna”, projekt MKiDN. Umowa nr 06631/24/FPK/DIK z dnia 06.05.2024 dotycząca dofinansowania zadań w ramach Programu Rządowego Kultura ludowa i tradycyjna zawarta pomiędzy Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Dyrektorem CKiE; zw. dalej Zadanie nr 3.

8. W okresie objętym kontrolą w CKiE funkcjonowały regulaminy planowania i udzielania zamówień, których wartość przekracza kwotę 130.000 zł⁶² oraz zamówień, których wartość wynosiła do 130.000 zł⁶³ (utracił on moc z dniem 21 maja 2025 r.⁶⁴).

(akta kontroli str. 1128-1144)

Analiza sześciu zamówień na zakup usług/dostaw/robót wykazała, że:

- CKiE nie stosowało ustawy Pzp⁶⁵, gdyż wartość zamówienia, o którym mowa w art. 11 ust. 5 pkt 2 ustawy Pzp była mniejsza od 130.000 zł,
- CKiE posiadało zabezpieczone środki finansowe w odpowiedniej wysokości na realizację zakupów,
- w czterech postępowaniach (budowa tężni solankowej, zakup sceny mobilnej, dostawa i montaż wykładziny w sali widowiskowej, zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego do realizacji działań kulturalnych online i cyfrowo) wysłano zapytania cenowe/ofertowe do kilku dostawców/wykonawców, a następnie wybrano najkorzystniejszą ofertę, w jednym przypadku (obsługa techniczna koncertu na Święto Gminy) nie wysłano zapytania, gdyż jak wyjaśniła Dyrektor, firma sprawdziła się bez zarzutu w poprzednich imprezach tego typu oraz posiadała niezbędne doświadczenie w tym zakresie,
- w jednym przypadku (najem i montaż sceny letniej wraz z nagłośnieniem i oświetleniem) prowadzono negocjacje z jednym wykonawcą,
- w trzech przypadkach zawarto umowy na usługi/dostawy/roboty, w pozostałych trzech – nie zawarto umów (co szczegółowo opisano w punkcie 9 niniejszego Obszaru),
- w trzech przypadkach prowadzenie zamówień było niezgodne z procedurami wewnętrznymi; żadne z zamówień nie zostało odnotowane w Rejestrze udzielanych zamówień, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1149-1275, 1400-1409)

W CKiE, zgodnie z art. 82 ust. 1 ustawy Pzp, sporządzono roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2022 r., 2023 r. oraz terminowo przekazano je Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych. Sprawozdanie za 2024 r. przekazano z opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w ww. przepisie, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1107-1111, 1145-1148)

9. Analiza sześciu spraw dot. zawartych umów na zakup usług/dostaw/robót na próbie opisanej w punkcie 8 niniejszego Obszaru wykazała, że:

- umowa na zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego do realizacji działań kulturalnych online i cyfrowo oraz umowa najmu i montaż sceny letniej wraz z nagłośnieniem i oświetleniem zawierały

⁶² Zarządzenie wewnętrzne nr 2/2022 Dyrektora GPCKiE w Plichtowie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie utworzenia regulaminu planowania i udzielania zamówień, których wartość przekracza kwotę 130.000 zł oraz Regulaminu pracy Komisji Przetargowej, obowiązujące w Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.

⁶³ Zarządzenie wewnętrzne nr 1/2022 Dyrektora GPCKiE w Plichtowie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie utworzenia regulaminu udzielania zamówień, których wartość nie przekracza kwoty 130.000 zł, obowiązujący w Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie, zw. dalej zarządzeniem nr 1/2022.

⁶⁴ Zarządzenie wewnętrzne nr 1/2025 Dyrektora GPCKiE w Plichtowie w sprawie utraty mocy zarządzenia wewnętrznego nr 1/2022 dotyczącego regulaminu udzielania zamówień, których wartość nie przekracza kwoty 130.000 zł.

⁶⁵ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych; Dz. U. z 2024 r. poz.1320; zw. dalej ustawą Pzp.

- postanowienia dot. m.in. zakresu i terminu realizacji umowy, warunków zapłaty, czy wysokość kar umownych,
- umowa na zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego do realizacji działań kulturalnych online i cyfrowo oraz umowa na dostawę i montaż wykładziny do sali widowiskowej zabezpieczyła interes zamawiającego,
 - umowy zawarte z wykonawcami zostały terminowo zrealizowane i w pełnym zakresie,
 - umowy nie były aneksowane,
 - jedna umowa nie zabezpieczała interesu zamawiającego, w trzech przypadkach CKiE nie zawarło stosownych umów, wszystkie dowody księgowe zostały nieprawidłowo opisane, co ujęto w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1220-1230, 1241-1244, 1247-1250, 1255-1276)

10. Informacje o przebiegu wykonania planu finansowego CKiE za pierwsze półrocze 2022-2024 oraz sprawozdania roczne z wykonania planów finansowych za lata 2022-2024 przekazywane były Organizatorowi w terminach określonych w art. 265 ufp.

Na koniec 2024 r. CKiE nie posiadało zobowiązań wymagalnych, należności wymagalnych oraz należności niewymagalnych. Stan zobowiązań niewymagalnych CKiE wg ewidencji księgowej na koniec 2024 r. wyniósł 3.023,54 zł i wynikał z tytułu zakupu usług. Stan środków na rachunku bankowym oraz w kasie wyniósł na koniec 2024 r. 372.474,58 zł.

Sprawozdania Rb-Z i Rb-N zostały terminowo przekazane Organizatorowi.

(akta kontroli str. 972-986, 1002-1011, 1033-1041, 1056-1065)

11. W okresie objętym kontrolą w CKiE funkcjonował regulamin określający zasady i stawki najmu przez CKiE pomieszczeń budynku i niektórych elementów terenów zielonych⁶⁶.

Według ewidencji księgowej w latach 2022-2025 (do 31 marca) CKiE odpłatnie udostępniało sale oraz teren zielony. Łączna wartość umów najmu wyniosła 34.185 zł, w tym 12.335 zł w 2022 r., 18.940 zł w 2023 r., 1.970 zł w 2024 r. i 940 zł w 2025 r. (do 31 marca). W 13 przypadkach (na 29) opłaty za najem uiszczane były po upływie terminów wskazanych na FV (od jednego dnia do 19 dni). W siedmiu przypadkach Dyrektor obniżyła wynajmującym stawki za najem pomieszczeń/terenów, gdyż – jak wyjaśniła – opłaty ustalała indywidualnie dla wynajmujących organizujących bezpłatne spotkania świąteczne, informacyjne. W 26 przypadkach odstąpiono od naliczania opłat za najem pomieszczeń/terenu (od osób prywatnych, szkół) w zamian za darowizny na rzecz CKiE bądź bezpłatnie użyczała obiekt (m.in. jednostkom gminnym, powiatowym, sołectwom, stowarzyszeniom współpracującym z CKiE, Kole Gospodyń Wiejskich).

Nierzetelne opracowanie regulaminu najmu z 2023 r., ustalanie wysokości stawek za najem w sposób nieprzejrzysty i niejasny, bez szacowania kosztów będących podstawą ustalenia ich wysokości, brak zawierania umów najmu bądź zawieranie ich niezgodnie ze wzorem oraz nieprawidłowe opisanie dowodów księgowych ujęto w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 614-755, 1075-1106)

⁶⁶ Zarządzenie nr 2/2018 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynajmu sal w GPCKiE w Plichtowie, zw. dalej zarządzeniem z 2018 r. Zarządzenie nr 8/2024 Dyrektora Gminno Parkowego Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynajmu sal w GPCKiE w Plichtowie, zw. dalej regulaminem z 2023 r.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W zakresie planów finansowych:
 - a. plany finansowe na lata 2022-2025 zostały sporządzone niezgodnie z zasadami określonymi w art. 52 ust. 2 ufp. Ujęto w nich bowiem przychody i wydatki, zamiast przychodów i kosztów; wbrew art. 30 ust. 3 nie uwzględniono stanu zobowiązań i należności na początek roku oraz środków na wydatki majątkowe; dodatkowo w planach na 2022 r. i 2023 r. nie ujęto innych prognozowanych kwot przychodów; w planach na 2022 r. – stanu zobowiązań na koniec roku,
 - b. plan finansowy na 2022 r. wbrew obowiązкови określönemu w art. 52 ust. 3 ufp nie został zmieniony, pomimo zmiany w zakresie przychodów po otrzymaniu w dniu 3 listopada 2022 r. dotacji z NIMIT w kwocie 13.000 zł,
 - c. sprawozdania roczne z wykonania planów finansowych za lata 2022-2024 sporządzone zostały nierzetelnie oraz niezgodnie z wymogami określonymi w art. 265 ufp, gdyż opracowano je w szczególności mniejszej niż w planach finansowych; nie ujęto też stanu zobowiązań i należności na początek roku, stanu zobowiązań na koniec roku (tylko w 2022 r.) oraz wydatków majątkowych, a które zapisane były w ewidencji księgowej. Nie ujęto również stopnia zrealizowania planów finansowych, a kwoty niewykorzystanej nie „przyporządkowano” do konkretnego źródła przychodów.

Dyrektor wyjaśniła, że brak opracowania planów finansowych na podstawie uchwał Rady Gminy Nowosolna wynikał ze spiętrzenia obowiązków sprawozdawczych i przygotowania PIT dla zleceniobiorców; w planach finansowych błędnie ujęto przychody i wydatki, kwota dotacji otrzymana w listopadzie 2022 r. została uwzględniona w wykonaniu planu finansowego, przez przeoczenie nie ujęto stanu należności i zobowiązań na początek 2022-2025, a wydatki majątkowe ujmowane były wykonaniu zadań.

(akta kontroli str. 987-1074, 1075-1083, 1400-1409)

2. W ramach dotacji podmiotowych otrzymanych na lata 2022-2024:
 - a. Dyrektor na zakończenie 2022 r., 2023 r., 2024 r. nie rozliczyła dotacji podmiotowych otrzymanych na lata 2022-2024 i wykorzystanych w ww. latach, wbrew obowiązкови wynikającemu z § 4 pkt 2 umowy w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności, zawartej pomiędzy Wójtem a Dyrektorem CKiE. Rozliczenie otrzymanych dotacji nastąpiło dopiero dnia 20 maja 2025 r., tj. w toku kontroli NIK.
 - b. CKiE wbrew obowiązкови określönemu w art. 251 ust. 1 ufp nie zwróciło Organizatorowi w terminie określönym w tym przepisie niewykorzystanej od 2022 r. kwoty dotacji podmiotowej w łącznej wysokości 619.024,96 zł, w tym za 2022 r. – 17.259,51 zł (2,5%), za 2023 r. – 229.290,88 zł (19,8%), za 2024 r. – 372.474,57 zł (29,5%). Zgodnie z ww. przepisem dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu tej jednostki w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, z zastrzeżeniem terminów wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 189 ust. 4. CKiE wydawała te środki w kolejnych latach na bieżącą działalność statutową. Zwrot części środków nastąpił w dniu 26 czerwca 2025 r. tj. w trakcie kontroli NIK.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Dyrektor zarządza CKiE przy pomocy Głównej księgowej (...), która – zgodnie z jej zakresem obowiązków – odpowiada za całokształt spraw związanych z gospodarką finansową.

Główna księgowa wyjaśniła, że niewykorzystane środki nie zostały zwrócone Organizatorowi, gdyż nie było takiego wymogu z jego strony oraz nie został wskazany numer rachunku bankowego, na który CKiE miałyby zwrócić te środki. Wyjaśniła ponadto, że „otrzymała informację ustną, że niewykorzystane środki mają pozostać na rachunkach bankowych CKiE”.

Dyrektor wyjaśniła, że ze strony Organizatora nie było wymogu zwrotu niewykorzystanych środków dotacji podmiotowej; CKiE nie posiadało wytycznych od Organizatora, które wskazywałyby na zasady i termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji. Wyjaśniła ponadto, że przyczynami niewydatkowania w 100% środków z dotacji były wojna na Ukrainie, rozpoczęcie działań w świetlicy wiejskiej w Kalonce pod koniec roku oraz brak realizacji planowanego remontu i rozbudowy budynku CKiE (część dotacji przeznaczona miała zostać na wkład własny do projektu).

(akta kontroli str. 2-5, 202-216, 756-783, 987-1083, 1282-1285, 1400-1409, 1457-1459)

Dopiero w toku kontroli NIK Organizator wezwał (pismem z dnia 12 czerwca 2025 r.) CKiE do natychmiastowego przedłożenia rozliczenia dotacji udzielonej przez Gminę za lata 2022-2024, co CKiE przedstawiło w tym samym dniu, oraz rozpoczął procedurę odzyskiwania niezwróconej kwoty dotacji, w wyniku czego CKiE zwróciło część niewykorzystanej kwoty dotacji w wysokości 458.474,57 zł⁶⁷ (tj. 372.474,57 zł za 2024 r. oraz 86.000 zł za 2023 r.).

(akta kontroli str. 1289-1303, 1442-1448)

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że biorąc pod uwagę stan opisany w nieprawidłowości nr 1 i 2, Organizatorowi zostały przekazane niekompletne sprawozdania roczne z wykonania planów finansowych. Jednocześnie Organizator, na podstawie tak skonstruowanych planów nie posiadał wiedzy, czy – jeśli tak – to w jakim stopniu zrealizowano plan przychodów z prowadzonej działalności (w szczególności w 2022 r.), w tym dotacji otrzymanych z budżetu Organizatora – kwota środków niewykorzystanych w danym roku nie została „przyporządkowana” do konkretnego źródła przychodów.

3. W ramach dotacji NIMIT, CKiE:

- a. nie sporządziło częściowego sprawozdania merytoryczno-finansowego z realizacji Projektu, wbrew § 9 ust. 1 pkt 1 umowy zawartej pomiędzy NIMIT a CKiE⁶⁸,
- b. złożyło do NIMIT całościowe sprawozdanie merytoryczno-finansowe z realizacji Projektu w dniu 23 grudnia 2022 r., podczas gdy – zgodnie z ww. umową (§ 9 ust. 1 pkt 2) – sprawozdanie takie powinno zostać złożone do 21 grudnia 2022 r.,
- c. opracowało materiały promocyjne (tj. plakaty reklamowe i śpiewnik) bez komunikatu tekstowego, wymaganego na mocy § 6 ust. 1 umowy zawartej z NIMIT,
- d. opisało dowody księgowe, tj. pięć FV VAT, cztery rachunki (100%) za zakup towarów i usług w sposób niespełniający wymogów określonych

⁶⁷ Należność główna, bez odsetek.

⁶⁸ W punkcie 6 przedmiotowej umowy wskazano, że oryginał ostatecznej wersji sprawozdania należy złożyć do NIMIT w formie papierowej lub przesłać pocztą tradycyjną.

w art. 21 ustawy o rachunkowości oraz w wewnętrznych zasadach obiegu dokumentów księgowych, tj.:

- brak było sprawdzenia dowodu pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym (cztery rachunki⁶⁹),
- niepoprawnie dokonywano dekretacji (brak wskazania zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za wskazania dekretacji (pięć FV⁷⁰),
- polecenie daty księgowania było wcześniejsze niż data wystawienia rachunku oraz płatność za usługę dokonana była przed terminem wykonania tej usługi i wystawieniem rachunku (jeden rachunek⁷¹),
- brak było podpisu osoby odpowiedzialnej za zatwierdzenie do wypłaty oraz daty zatwierdzenia do wypłaty (dziewięć dowodów⁷²).

Dyrektor wyjaśniła, że koordynator projektu prawdopodobnie wysyłał maila z częściowym sprawozdaniem, ale „to było dawno i do takiego maila nie mamy już dostępu; prawdopodobnie były jakieś poprawki i dlatego ostateczne sprawozdanie zostało złożone później”, a nieprawidłowo opisane plakaty i śpiewniki oraz dowody księgowe były wynikiem przeoczenia.

(akta kontroli str. 601-613, 786-878, 1400-1409)

4. W ramach dotacji [REDAKTOWANE]

- a. CKiE nie sporządziło sprawozdania stwierdzającego wykonanie zadania, co było niezgodne z § 9 pkt 2 umowy zawartej pomiędzy [REDAKTOWANE] a CKiE,
- b. na trzech dowodach księgowych⁷³ (100%) za zakup towarów niepoprawnie dokonano dekretacji (brak wskazania zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca) oraz brak było podpisu osoby odpowiedzialnej za wskazania dekretacji, wbrew art. 21 ustawy o rachunkowości oraz wewnętrznym zasadom obiegu dokumentów księgowych.

Dyrektor wyjaśniła, że CKiE nie dostała załącznika z formatką rozliczenia do umowy, a [REDAKTOWANE] nie domagało się tego od CKiE. Wyjaśniła ponadto, że nieprawidłowo opisane dowody księgowe były wynikiem przeoczenia.

(akta kontroli str. 601-613, 879, 961-971, 1075-1083, 1400-1409)

5. W ramach dotacji MKiDN:

- a. CKiE nie złożyło do MKiDN kompletnego Raportu końcowego z realizacji zadania, tj. nie dostarczyło w wersji elektronicznej materiałów dokumentujących zrealizowane zadanie oraz prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych, co było niezgodne z § 9 pkt 1 umowy zawartej z MKiDN,
- b. dowody księgowe, tj. pięć rachunków (100%) za zakup usług nie spełniały wymogów określonych w art. 21 ustawy o rachunkowości oraz w wewnętrznych zasadach obiegu dokumentów księgowych. I tak:

⁶⁹ Rachunki z dnia: 10.12.2022, 02.12.2022, 05.12.2022, 02.12.2022.

⁷⁰ FV nr 10348K1/0409/22 z 07.12.2022, FV nr 10130K1/0409/22 z 29.11.2022, FV nr 3/11/2022 z 02.11.2022, FV nr FA/32/09/2022 z 19.09.2022, FV nr 2/11/2022/u z 30.11.2022.

⁷¹ Rachunek z dnia 10.12.2022.

⁷² Rachunki z dnia: 10.12.2022, 02.12.2022, 05.12.2022, 02.12.2022, FV nr 10348K1/0409/22 z 07.12.2022, FV nr 10130K1/0409/22 z 29.11.2022, FV nr 3/11/2022 z 02.11.2022, FV nr FA/32/09/2022 z 19.09.2022, FV nr 2/11/2022/u z 30.11.2022.

⁷³ FV nr 1899/00027/271224/86 z 27.12.2024, paragon fiskalny nr 004668, z 20.12.2024, paragon fiskalny nr 312022 z 18.12.2024.

- niepoprawnie dokonywano dekretacji (brak wskazania zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca,
- brak było podpisu osoby odpowiedzialnej za wskazania dekretacji,
- brak było podpisu osoby odpowiedzialnej za zatwierdzenie do wypłaty oraz daty zatwierdzenia do wypłaty.

Dyrektor wyjaśniła, że z generatora nie można było dodać załączników, a nieprawidłowo opisane dowody księgowe były wynikiem przeoczenia.

(akta kontroli str. 601-613, 879-960, 1075-1083, 1400-1420, 1457-1459)

6. W sprawie gospodarowania powierzonym mieniem CKiE,

a. Dyrektor:

- nie opracowała zasad najmu powierzchni terenów zielonych CKiE oraz nie ustaliła cennika tego najmu (za wyjątkiem ceny najmu altany i dostępu do ogniska), pomimo iż w 46,8% przypadków (na kwotę 25.249 zł) najem dotyczył terenów zielonych⁷⁴; nie opracowała też zasad najmu oraz stawek czynszu za wynajem regularny/cykliczny/miesięczny pomieszczeń, pomimo iż taki najem miał miejsce. W konsekwencji w 16 przypadkach wysokość stawek za najem mienia określona na FV ustalona była w sposób nieprzejrzysty i niejasny, bez szacowania kosztów będących podstawą ustalenia ich wysokości⁷⁵,
- nie zawierała z wynajmującymi umów najmu, pomimo takiego wymogu określonego w § 2 pkt 7 regulaminu z 2023 r. bądź te zawarte były niezgodne z obowiązującym wzorem (76%) (§ 3 regulaminu z 2018 r.).

Brak opracowania zasad najmu należy uznać za działanie nierzetelne.

Dyrektor wyjaśniła, że nie opracowała zasad najmu terenów zielonych, gdyż stanowiły one integralną część do najmu altany, czy ogniska i korzystania z sanitariatów; najem regularny nie był powszechny, a należności ustalane były indywidualnie w zależności od częstotliwości i możliwości najmu; z powodu niewielkiej ilości pracowników oraz organizację dużych imprez nie były zawierane pisemne umowy – umowy zawierane były ustnie, a umowy nie były zgodne ze wzorem z uwagi na pośpiech.

(akta kontroli str. 614-623, 628-676, 682-716, 720-742, 745-755, 1075-1083, 1400-1409)

b. Wszystkie objęte badaniem dowody księgowe zewnętrzne własne, tj. 29 FV za najem pomieszczeń i terenu zielonego CKiE nie spełniały wymogów określonych w art. 21 ustawy o rachunkowości oraz wewnętrznych zasadach obiegu dokumentów księgowych. I tak:

- FV nie podlegały wstępnej kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej przed ich zaksięgowaniem,
- dekretacja na FV nie została zatwierdzona przez osobę upoważnioną,
- polecenia księgowania nie zostały potwierdzone podpisami osób upoważnionych (sporządził, sprawdził, zatwierdził),

⁷⁴ Przykładowo w celu wynajęcia powierzchni pod stoiska, terenu CKiE na realizację półkolonii, czy pikniku integracyjnego, umieszczenia przez wynajmujących swoich usług, towarów (np. samochodów osobowych).

⁷⁵ FV 11/2022/W z 08.10.2022, FV 7/2022/W z 01.09.2022, FV 6/2022/W z 15.07.2022, FV 5/2022/W z 30.04.2022, FV 8/2022/W z 01.09.2022, FV 9/2022/W z 01.09.2022, FV 4/2023/W z 11.09.2023, FV 5/2023/W z 11.09.2023, FV 6/2023/W z 11.09.2023, FV 2/2023/W z 31.08.2023, FV 7/2023/W z 18.11.2023, FV 3/2023/W z 11.09.2023, FV 3/2024/W z 24.09.2024, FV 2/2024/W z 18.09.2024, FV 5/2024/W z 27.11.2024, FV 3/2025/W z 05.03.2025.

- w 16 przypadkach opis operacji na FV nie był określony w sposób czytelny, pełny i zrozumiały (w opisie nazwy usługi ujmowano jedynie: wynajęcie pomieszczenia, wynajęcie sali⁷⁶, wynajęcie powierzchni pod stoisko, wynajęcie powierzchni reklamowej), bez wskazania ceny jednostkowej, liczby godzin wynajmu, powierzchni terenu zielonego oraz której sali dotyczyła umowa najmu, co było sprzeczne z § 3 pkt 1 wewnętrznych zasad obiegu dokumentów księgowych.

Ponadto FV nr 6/2023/W z 11.09.2023 na kwotę 500 zł odebrana przez kontrahenta nie została skorygowana.

Dyrektor wyjaśniła, że nieprawidłowo opisane dowody księgowe były wynikiem błędu i przeoczenia, a FV nr 6/2023/W wystawiona została ponownie w wyniku nieporozumienia z klientem – w dniu 24.06.2025 wystawiono fakturę korygującą.

(akta kontroli str. 585-623, 631-676, 681-716, 720, 742-755, 1400-1409)

7. Postępowanie o udzielenie zamówienia:

- na zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego do realizacji działań kulturalnych online i cyfrowo nie zostało poprzedzone wnioskiem o wyrażenie zgody na wszczęcie postępowania o zamówienie publiczne⁷⁷, w sytuacji gdy taki wymóg określony został w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 1/2022,
- na zakup obsługi technicznej koncertu na Święto Gminy, dostawy i montażu wykładziny do sali widowiskowej nie zostało poprzedzone sporządzeniem opisu przedmiotu zamówienia oraz/lub nie ustalono wartości szacunkowej zamówienia, wbrew § 5 zarządzenia nr 1/2022,
- żadne zamówienie nie zostało odnotowane w Rejestrze udzielanych zamówień, wbrew § 5 pkt 5 zarządzenia nr 1/2022, który nie był prowadzony w CKiE, co było sprzeczne z § 3 pkt 1 ww. zarządzenia,
- osiem dowodów księgowych (100%) nie spełniało wymogów art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości oraz regulacji wewnętrznych, tj. niepoprawnie dokonywano dekretacji (brak wskazania zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za wskazania dekretacji⁷⁸), brak było podpisu osoby odpowiedzialnej za zatwierdzenie do wypłaty oraz daty zatwierdzenia do wypłaty⁷⁹, poprawki na FV dokonano korektorem⁸⁰.

Dyrektor wyjaśniła, że procedurę zakupu sprzętu komputerowego „prowadziłam ja, więc nie pisałam wniosku sama do siebie”; przez niedopatrzenie załącznik z opisem przedmiotu zamówienia nie został wypełniony, a Rejestr – prowadzony; nieprawidłowo opisane dowody księgowe były wynikiem przeoczenia.

(akta kontroli str. 1128-1139, 1212-1276, 1400-1409141-1423)

8. CKiE przekazało Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie z udzielonych zamówień w 2024 r. w dniu 3 czerwca 2025 r., w trakcie kontroli NIK, tj. z opóźnieniem wynoszącym 81 dni w stosunku do terminu określonego w art. 82 pkt 1 i 2 ustawy Pzp, zgodnie z którym zamawiający (...) przekazuje sprawozdanie Prezesowi Urzędu w terminie do

⁷⁶ CKiE dysponowało czterema salami.

⁷⁷ Wniosek o wyrażenie zgody na wszczęcie postępowania wymaga podpis Główniej księgowej.

⁷⁸ FV nr FS/24/9/1, FS/24/9/2 i FS/24/9/3 z 08.09.2024, FV nr 50/03/2025 z 20.03.2025, FV nr FA/129/05/2022/SK z 19.05.2022, FV nr 7/03/202214.03.2022, FV nr 47/03/2025 z 25.03.2025, FV nr 1/05/2022 z 30.05.2022.

⁷⁹ Jw.

⁸⁰ FV nr 129/05/2022/SK.

dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

Dyrektor wyjaśniła, że spowodowane to było rotacją pracowników sporządzających sprawozdania.

(akta kontroli str. 1107-1111, 1400-1409)

9. W ramach zawartych umów za zakup usług/dostaw/towarów:
 - a. umowa na najem i montaż sceny letniej wraz z nagłośnieniem i oświetleniem (o wartości 51.660 zł) nie zabezpieczała interesów zamawiającego, gdyż ujęte zostały w niej niekorzystne dla CKiE zapisy dotyczące naliczania kar umownych: za niewykonanie zadania przewidujące, że zleceniobiorca w razie niewykonania zadania z jego winy zapłaci na rzecz CKiE karę umowną w wysokości 50% ustalonego wynagrodzenia, natomiast w przypadku braku realizacji zadania z winy CKiE, CKiE w określonym terminie zapłaci zleceniobiorcy karę w wysokości 100% ustalonego wynagrodzenia,
 - b. w trzech przypadkach (budowa tężni solankowej, zakup sceny mobilnej, obsługa techniczna koncertu na Święto Gminy) nie zawarło z kontrahentami umów na realizację ww. zadań, co było sprzeczne z § 13 regulaminu udzielania zamówień publicznych. Łączna wartość zakupów wyniosła 53.731,69 zł.

Dyrektor wyjaśniła, że umowy były skonstruowane na wzorach kontrahentów, a brak umów na niektóre zakupy spowodowany był przeoczeniem.

(akta kontroli str. 1128-1139, 1220-1230, 1241-1244, 1247-1250, 1255-1276, 1400-1409)

10. W okresie objętym kontrolą Dyrektor nie zapewniła w ramach systemu kontroli zarządczej realizacji celów i zadań CKiE w sposób zgodny z przepisami prawa i w terminach określonych przepisami prawa, co nie odpowiadało wymogom art. 68 ust. 1 ufp. Ponadto Dyrektor nie dokonała identyfikacji ryzyka, nie przeprowadzała jego oceny w odniesieniu do celów i zadań CKiE i jego skutków, nie prowadziła też audytów monitorujących, przeglądów danych/informacji w celu zweryfikowania ich poprawności bądź te prowadzone (wewnętrzna kontrola finansowa, kontrola funkcjonowania działań statutowych) były niewystarczające.

Dyrektor wyjaśniła, że w szczególności stosowano ocenę ryzyka – stosując kryteria oszczędności dokonywana była analiza rynku, polegająca na poszukiwaniu najlepszych cenowo ofert; monitoring polegał na konsultacjach ze specjalistami w danej dziedzinie w celu oceny ich ofert; po zakończeniu większych imprez dokonywano oceny efektywności podjętych działań i dokonanych wyborów w postaci spotkania organizatorów/pracowników i omówienia danego wydarzenia; w ramach wewnętrznej kontroli finansowej Główna księgowość dokonywała weryfikacji dowodów księgowych i potwierdzała zgodność wydatków z planami finansowymi; nadzór polegał m.in. na kontroli funkcjonowania działań statutowych – oceniane było, czy zaplanowane wydarzenie spełniało warunki i cele statutowe; stosowana była roczna ocena pracownika, w celu weryfikacji, czy nie nastąpiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz innych aktów prawnych i procedur wynikających z przepisów wewnętrznych; w ramach zapewnienia ciągłości, pracownicy prowadzili badania w formie ankiet bądź ustnych relacji (szczególnie po większych imprezach) dotyczące opinii osób korzystających z oferty CKiE, a wyniki tych badań analizowane były przez Dyrektora z pomocą zespołu pracowników.

NIK wskazuje, że w odniesieniu do obszarów objętych kontrolą NIK, zapewnienie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 3 ufp, to zadanie ciągle kierownika jednostki sektora finansów publicznych, którym jest Dyrektor CKiE. W CKiE wprowadzono – jedynie na piśmie – formy nadzoru, w postaci m.in. kontroli wewnętrznej (funkcjonalnej, czy finansowej), to jednak nie zapobiegło wystąpieniu w CKiE stanów nieprawidłowych, szczególnie w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania tej jednostki, związanych m.in. z zatrudnianiem pracowników, wynagrodzeniem, prowadzeniem postępowań o udzielania zamówień publicznych, niezapewnieniem interesów własnych w umowach z dostawcami, czy rozliczaniem środków publicznych. Należy podkreślić, że w CKiE regulacje dotyczące procesu zarządzania ryzykiem wprowadzono dopiero od 2 grudnia 2024 r. W ten sposób nie wypełniono postanowień w pkt. 7-9 standardu B „Cele i zarządzanie ryzykiem”, określonych w standardach kontroli zarządczej.

(akta kontroli str. 542-555, 1075-1083, 1400-1409)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Dyrektora w obszarze objętym kontrolą, z uwagi na sporządzanie planów finansowych niezgodnie z wymogami ufp, nieprzekazywanie Organizatorowi pełnych informacji z wykonania planów finansowych, brak zwrotu Organizatorowi niewykorzystanych kwot dotacji podmiotowych oraz rozliczenia dotacji, udzielanie zamówień na usługi/dostawy/zakupy z naruszeniem wewnętrznych uregulowań, brak sporządzania sprawozdań (bądź sporządzanie ich nieterminowo i niekompletnie) rozliczających środki dotacji celowych, brak zawarcia umów z kontrahentami bądź nieprawidłowe ich opracowanie (umowy nie zabezpieczały interesu prawnego i ekonomicznego CKiE), niespełnianie wymogów ustawowych przy opisie dowodów księgowych własnych i obcych, brak stosowania mechanizmów kontroli zarządczej.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi NIK zwraca uwagę na:

1. potrzebę rozpoczęcia działań w ramach wprowadzonego w CKiE systemu kontroli zarządczej, w celu urzeczywistnienia, określonego w art. 68 ust. 1 ufp, wymogu zapewnienia realizacji celów i zadań kierowanej jednostki sektora finansów publicznych m.in. w sposób zgodny z prawem i terminowy. W szczególności, działania te powinny odnosić się do sfer działalności CKiE związanych ze stwierdzonymi w toku kontroli NIK nieprawidłowościami oraz do każdej z pięciu sfer działalności jednostek sektora finansów publicznych objętych standardami kontroli zarządczej,
2. konieczność przyznawania dodatków specjalnych pracownikom CKiE wyłącznie za wykonywanie dodatkowych, powierzonych zadań na okres i w kwotach wynikających z regulacji wewnętrznych,
3. konieczność podjęcia skutecznych działań w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym korzystania ze wszystkich pomieszczeń ogólnodostępnych w CKiE oraz świetlicy wiejskiej w Kalonce, zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki.

- Wnioski
1. Powołanie Rady Programowej, zgodnie z obowiązkiem nałożonym w § 5 pkt. 3-5 Statutu,
 2. nadanie CKiE regulaminu organizacyjnego zgodnie z wymogami art. 13 ust. 3 ustawy o działalności kulturalnej, tj. po zasięgnięciu opinii Organizatora, z jednoczesnym uwzględnieniem rzetelnych informacji dotyczących struktury organizacyjnej i podziału zadań,
 3. zagwarantowanie rzetelnego, zgodnego ze stanem rzeczywistym sporządzania na podstawie weryfikowalnych danych sprawozdań statystycznych wymaganych od CKiE,
 4. zagwarantowanie przeprowadzania obowiązkowych okresowych przeglądów, wynikających z ustawy Prawo budowlane oraz rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków,
 5. niezwłoczne dostosowanie budynku CKiE i świetlicy wiejskiej w Kalonce w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego do wymogów ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków,
 6. przyjęcie jednolitego sposobu naboru na wolne miejsca pracy w CKiE, wraz ze zobligowaniem do przestrzegania w procesie zatrudniania kryteriów określonych w wewnętrznych procedurach,
 7. zaktualizowanie regulaminu wynagradzania pracowników obowiązującego w CKiE w zakresie przepisów prawa, do których on się odwołuje oraz zobligowanie do bezwzględnego jego przestrzegania,
 8. opracowanie zasad najmu obiektów CKiE uwzględniających wszystkie jego elementy, wraz z ustaleniem stawek za wynajem w sposób przejrzysty i jasny, na podstawie szacowania kosztów będących podstawą tego ustalenia,
 9. zobligowanie służb księgowych do poprawnego sporządzania planów finansowych (i ich zmian) oraz sprawozdania z ich wykonania w sposób zgodny z obowiązkiem wynikającym z ufp,
 10. zwrot Organizatorowi niewykorzystanych kwot dotacji podmiotowej za 2022 r. w wysokości 17.259,51 zł, za 2023 r. – 143.290,88 zł, wraz z należnymi odsetkami powstałymi od kwoty 619.024,96 zł oraz poinformowanie NIK o wysokości kwoty zwróconej,
 11. zobowiązanie pracowników do bezwzględnego stosowania zasad opisu dowodów księgowych, wynikających z ustawy o rachunkowości oraz regulacji wewnętrznych,
 12. wdrożenie mechanizmów ograniczających ryzyko naruszenia postanowień umów o dofinansowanie ze środków zewnętrznych w zakresie sprawozdawczości o zrealizowanych zadaniach oraz właściwego opisu materiałów reklamowych,
 13. wdrożenie mechanizmów gwarantujących zawieranie umów za zakup usług/dostaw/towarów, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z ustawy Pzp oraz zapewnienie w tych umowach zapisów gwarantujących zabezpieczenie interesu prawnego i ekonomicznego CKiE.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 6 sierpnia 2025 r.

Kontroler

Katarzyna Kaczkowska
Doradca techniczny

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Walczak

/podpisano elektronicznie/